

Revelesen

(Gêj naŋ Yisu hoc asê têŋ Jon)

Yom whê bapia dindec sa-ŋga

Lau tigauc sêsôm bu Jon, naŋ to bapia dindec (1:1-2, 4), naŋ iŋ ŋgac tigeŋ naŋ to Jon ndê ŋawaê ŋayham ma Jon ndê bapia tö. Têŋ ndoc iŋ to bapia dindec, naŋ lau sêkêŋ whiŋ-ŋga sétap kisa atu ti ŋawapac daêsam sa. ɻacyo sêkêŋ Jon dau ndöc nduc Patmos tu iŋ ndê gweleŋ ŋawaê ŋayham-ŋga. Jon to bapia dindec, tu bu puc lau sêkêŋ whiŋ-ŋga dôŋ bu sêlhac ŋaŋga ma sêhu si sêkêŋ whiŋ siŋ dom.

Gêj daêsam naŋ Jon to sip bapia dindec, naŋ iŋ sôm bu ɻalau Dabuŋ kôm iŋ ndê gatu kaiŋ daŋ sa, ma Anötö hoc asê têŋ iŋ gitôm gêj ŋagatu. Mac oc alic bu Jon to namba 7 ma namba 12 tidim daêsam yêc bapia dindec ŋalôm. Lau Israel-ŋga sêlic namba 12 bu gêj atu, ma hêganôŋ lau Israel-ŋga si toŋ 12. Ma namba 7 hêganôŋ gêj naŋ ŋayham sambuc, ma ŋac sêsôm bu Anötö ndê namba.

Yom daêsam hêganôŋ gêj naŋ oc meŋ sa têŋ têm ŋambu-ŋga. Sadaj oc kôm gweleŋ ŋaŋga bu êntôm lau nom-ŋga, magoc tinjambu Anötö oc êŋgwiniŋ iŋ ti lau hoŋ naŋ sêŋkuc iŋ, ma seŋ ŋac su. Ma lau sêkêŋ whiŋ-ŋga naŋ sêlhac ŋaŋga ma sêhu si sêkêŋ whiŋ siŋ dom, naŋ oc

sêtap mwasiŋ atu sa, ma Anötö oc kôc ɳac sa sêndöc malac Jerusalem wakuc.

Yom ɳamata-ŋga

¹ Yom dindec ɳahu Yisu Kilisi, naŋ hoc asê têŋ Jon. Yom dau hêganôŋ gêŋ hoŋ naŋ kêpiŋ bu hôc asê. Anötö kêŋ yom dau têŋ Yisu Kilisi bu tôc asê têŋ lau naŋ sem akiŋ iŋ. Ma Yisu kêkiŋ iŋ ndê aŋela daŋ bu hoc yom dau asê têŋ iŋ ndê ɳgac akiŋ Jon. ² Ma Jon to yom dindec pi gêŋ hoŋ naŋ iŋ gêlic, ma puc yom dau dôŋ bu yom ɳandô naŋ meŋ akêŋ Anötö lu Yisu Kilisi dau.

³ Yom naŋ yêc bapia dindec, naŋ bu tôc gêŋ naŋ oc hôc asê têŋ têm ɳambu-ŋga, naŋ asê, gitôm yom naŋ propet akwa-kwa sêhoc asê muŋ su. Ma ndoc meŋ kêpiŋ bu gêŋ hoŋ dau ɳandô sa. Bocdinaŋ lau naŋ sêsam yom dindec asê, ma lau naŋ sêŋgô ma sêkôc sa tidôŋ sip ɳac si ɳalôm, naŋ hoŋ oc sêtap Anötö ndê mwasiŋ sa.

Jon kêkiŋ yom têŋ gôlôwac dabuŋ toŋ 7

⁴ Aö Jon, gato yom dindec têŋ Kilisi ndê gôlôwac dabuŋ toŋ 7 naŋ sêmbo gameŋ Esia-ŋga. Mwasinj ti atac malô têŋ mac akêŋ Damaŋ Anötö naŋ mbo têŋ ɳamata-ŋga, kwahic dec mbo, ma oc meŋ tîŋambu-ŋga, ma akêŋ ɳalau 7 naŋ sêlhac iŋ ndê pôŋ kiŋ-ŋga ɳa-ndö-ŋga, ⁵ ma akêŋ Yisu Kilisi. Yisu iŋ ɳgac ɳamata-ŋga bu tisa akêŋ lau batê-ŋga, ma iŋ gêm gôliŋ kiŋ nom-ŋga hoŋ. Iŋ kalhac ɳaŋga bu hoc yom ɳandô asê pi Anötö. Ma iŋ tac whiŋ yac, dec

kêc ndê dac siŋ bu êŋgapwêc yac su yêc yac neŋ sac. ⁶ Ma iŋ kôc yac sa datôm lau toŋ tigeŋ naŋ dambo iŋ ndê tgôliŋ ŋapu, ma datôm lau dabuŋ-siga bu danem akiŋ iŋ ndê Damba Anötö. Iŋ ŋaclai ti ŋawasi ŋadau, dec dahoc iŋ ndê waê asê tôm bêc hoŋ. Yomandô! ⁷ Alic su naŋ. Iŋ oc sip whiŋ dao meŋ, ma lau hoŋ oc sêlic iŋ. Aêc, ma lau naŋ sic iŋ ndu, naŋ oc sêlic iŋ sêwhiŋ. Lau nom-ŋga hoŋ oc sêtaŋ atu tu iŋ-ŋga. Yomandô andô!

⁸ Pômdau Anötö sôm, “Aö ɻaclai ɻadau. Têŋ ŋamata-ŋga aö gambo, kwahic dec aö gambo, ma aö oc wambu wameŋ tiyham. Aêc, aö gac hu gêŋ hoŋ, ma wandic dabiŋ gêŋ hoŋ.”

Yisu hoc dau asê têŋ Jon

⁹ Aö Jon, mac nem asidôwa gato yom dindec. Yac dati Yisu ndê lau, ma dambo iŋ ndê gôliŋ ŋapu. Tu dinaŋ-ŋga lau sêkêŋ kisa yac, magoc tamasaŋ dauŋ bu dalhac ŋanya. Muŋ-ŋga lau sêmasuc aö ma sêkêŋ aö gandöc nduc naŋ sêsam bu Patmos. ɻahu bu aö galhac ŋanya ma gapuc Anötö ndê yom dôŋ, ma gahoc yom ŋandô asê pi Yisu. ¹⁰ Aö gandöc Patmos, ma têŋ lau sêkêŋ whiŋ-ŋga si bêc sénem akiŋ Pômdau-ŋga daŋ, ɻalau Dabuŋ kôm aö gatuŋ kaiŋ daŋ sa. Ma aö gaŋgô awha atu daŋ gitôm dahuc taŋ yêc aö ŋambuŋga. ¹¹ Ma awha dau sôm, “Gêŋ naŋ am oc lic, naŋ to sip bapia, ma êmkir têŋ gôlôwac dabuŋ toŋ 7 naŋ sêndöc malac 7, naŋ Epesas, Smena, Pegamam, Tayatira, Sadis, Piladelpia ma Laodisia.”

12 Aö gaŋgô yom dau, goc gakac dauŋ kwi bu walic bu asa sôm yom dau. Ma aö galic yakaiŋ 7 naŋ sêmasaŋ ɻa gol. **13** Ma yêc yakaiŋ 7 dau ɻalhu aö galic ɻngac daŋ gitôm ɻamalac ndê Atu. Iŋ sôc ɻakwê balin naŋ sip têŋ iŋ gahi, ma kic po naŋ ɻawasi gitôm gol kêgihi iŋ ɻabapo. **14** Iŋ kêclauŋ sêp sambuc, ma iŋ tandô ɻawê gitôm ya. **15** Iŋ gahiapa ɻawasi gitôm ain yanjaŋ ɻaê brons naŋ sêpec sa ya ma ɻamsic. Ma iŋ awha ɻakêcsia gitôm bu naŋ hêc atu. **16** Iŋ aŋgô andô ɻawasi atu gitôm ac ɻawê. Yêc iŋ amba andô-ɻga iŋ kôc tata 7, ma bieŋ balin ti ɻamata yêc daŋga-daŋga sa akêŋ iŋ whasun.

17 Têŋ ndoc aö galic iŋ aö gahu dauŋ gasip nom gayêc iŋ gahi-ɻga gitôm ɻngac batê daŋ. Magoc iŋ kêŋ amba andô-ɻga sac aö, ma sôm, "Töc da ôm dom. Aö gati ɻamata gêŋ hoŋ, ma aö gati ɻambu gêŋ hoŋ. **18** Aö Anötö naŋ gambo taŋli. Muŋ-ɻga aö gambac ndu, tigeŋ lic! Kwahic dec aö gambo taŋli, ma wambo taŋli ɻapan. Ma aö gakôc ki gatam-ɻga bu waŋgapwêc lau su yêc lambwam ma yêc lau batê si gameŋ.

19 "Bocdinaŋ to yom pi gêŋ naŋ am gêlic su, pi gêŋ naŋ kwahic dec ɻandô sa, ma pi gêŋ naŋ oc ɻandô sa tiŋambu. **20** Tata 7 naŋ yêc amaŋ andô-ɻga, ma yakaiŋ gol 7 naŋ aö wawhê ɻahu sa têŋ am. Tata 7 dinaŋ sêti dôhôŋ aŋela 7 naŋ sêyob gôlôwac dabuŋ toŋ 7, ma yakaiŋ 7 sêti dôhôŋ gôlôwac dabuŋ toŋ 7 dinaŋ-ɻga."

2

*Jon to yom tēŋ gôlôwac dabuŋ yêc malac
Epesas*

¹ Ma ij sôm tēŋ aö, “To yom tēŋ aŋela naŋ yob gôlôwac dabuŋ Epesas-ŋga bocdec bu:

Yom dindec meŋ akêŋ ij naŋ kôc tata 7 yêc amba andô-ŋga, ma kêsêlêŋ mbo yakaiŋ gol 7 ŋalhu. ² Mac lau Epesas-ŋga. Aö kayalê mac nem mêtê hoŋ su, ma mac akôm gweleŋ atu ayêm daôm su, ma mac alhac ŋaŋga tu ahôc ŋawapac-ŋga. Ma aö kayalê bu mac atac tec lau sac ma amasuc ŋac su. Ma lau naŋ sêŋsau ma sêsam dau bu aposel, naŋ mac aŋsahê ŋac, ma anyalê ŋac bu lau tasaŋ. ³ Mac alhac ŋaŋga ma ahôc ŋawapac ti kisa tu aneŋ ŋaê-ŋga, magoc mac kwampac sa dom. Gêŋ hoŋ dinaj mac akôm ŋayham.

⁴ Tigeŋ mac nem mêtê so daŋ yêc naŋ aö galic yham dom. ɿamata-ŋga mac atac whinj aö ŋandô. Tigeŋ kwahic dec mba! ⁵ Bocdinaŋ gauc nem mac nem mêtê ɿamata-ŋga dinaj, naŋ kwahic dec mac ahu siŋ su. Ma anem nem ŋalôm kwi ma akôm mêtê ŋayham gitôm ɿamata-ŋga. Bu mba, dec aö watêŋ mac wameŋ, ma wakôc mac nem yakaiŋ su.

⁶ Magoc aö galic ŋayham bu mac atac tec Nikolai* ndê lau si lêŋ sac, gitôm aö dauŋ

---

* **2:6** Nikolai kêdôhôŋ lau bu sêlic mêtê sac gitôm gêŋ ŋambwa. Ij sôm bu Kilisi ndê lau gitôm bu sênem akiŋ anötöi gwam, ma sêkôm mêtê mockaiŋ-ŋga.

gatec.

⁷ Asa ndê dañgasuŋ yêc, naŋ ŋgô yom dindec naŋ Ijalau Dabuŋ sôm têŋ Anötö ndê gôlôwac dabuŋ. Lau hoŋ naŋ sêlhac ŋaŋga ma sêku sac dulu, naŋ wakêŋ ŋac sêmbo Anötö ndê †Paradais ma sêneŋ ŋandô yêc A Taŋli-ŋga.

Jon to yom têŋ gôlôwac dabuŋ yêc malac Smena

⁸ “Ma to yom têŋ ajela naŋ yob gôlôwac dabuŋ Smena-ŋga bocdec bu:

Yom dindec meŋ akêŋ iŋ naŋ tiŋamata gêŋ hoŋ ma tiŋambu gêŋ hoŋ, iŋ naŋ mbac ndu ma tisa ma mbo tali tiyham. ⁹ Aö kayalê bu mac lau Smena-ŋga ahôc ŋawapac atu, ma mac andöc nom atôm lau ŋalôm sawa. Tigeŋ yêc Anötö aŋgô-ŋga mac ati lau ti lêlôm. Aö kayalê yom hoŋ naŋ lau naŋ sêsap lau Israel-ŋga si sakiŋ akwa dôn, naŋ sêsôm pi mac. ɻac lau dau sêtoc dau sa bu ŋac lau Israel-ŋga naŋ Anötö kêyalin ŋac sa sêti iŋ ndê lau. Tigeŋ mba! ɻac Sadanŋ ndê lau solop. ¹⁰ Atöc daôm dom pi ŋawapac naŋ oc meŋ. Aŋgô! Sadanŋ tac whinj bu êŋsahê mac, ma iŋ ndê lau oc sêkêŋ mac nem lau ŋatô sêndöc gapoc-walô. Tigeŋ mac oc ahôc ŋawapac tôm bêc 10 ma pacndê. Mac bu ahôc ŋawapac e tôm lau sêndic mac ndu, magoc alhac ŋaŋga ma ahu aö siŋ dom. Ma bocdinaŋ aö wakêŋ mac andöc tamli ŋapanj, naŋ ti mac nem ŋaôli.

11 Asa ndê dañgasuŋ yêc, naŋ ŋgô yom dindec naŋ ɿalau Dabuŋ sôm têŋ Anötö ndê gôlôwac dabuŋ. Lau hoŋ naŋ sêlhac ɻaŋga ma sêku sac dulu, naŋ oc sêtap ɻandê sa têŋ bêc naŋ lau sêmbac ndu tidim tilu-ŋga,[†] naŋ dom.

Jon to yom têŋ gôlôwac dabuŋ yêc malac Pegamam

12 "Ma to yom têŋ aŋela naŋ yob gôlôwac dabuŋ Pegamam-ŋga bocdec bu:

Yom dindec meŋ akêŋ iŋ naŋ hôc bieŋ balinŋ naŋ ɻamata yêc daŋga-danga. **13** Aö kayalê mac lau Pegamam-ŋga nem gameŋ, naŋ lau daësam sêmbo Sadaŋ ndê gôlinŋ ɻapu. Tigeŋ mac asap aö dôŋ ɻapaŋ, ma ahu nem akêŋ whiŋ aö-ŋga siŋ su dom. Yêc Sadaŋ ndê malac dinaŋ, lau sic aneŋ ɻgac akinŋ Antipas ndu. ɿahu bu iŋ hoc yom ɻandô asê pi aö, ma sêc aö ahuc dom. Ma mac bocdinŋ, têŋ ndoc dinaŋ aö galic bu mac ahu aö siŋ dom.

14 Tigeŋ mac akôm gêŋ ɻatô naŋ aö galic bu solop dom. Mac nem lau ɻatô sêŋkuc Balam ndê yom. Têŋ têm ɻamata-ŋga Balam kêdôhôŋ lau Israel si ɻgac bata Balak bu êntôm lau Israel-ŋga bu sêkôm mêtê sac. ɿac seŋ gêŋ daneŋ-ŋga naŋ lau sêkêŋ ti da têŋ anötö gwam. Ma sêkôm

---

[†] **2:11** Bêc naŋ lau sêmbac ndu tidim tilu-ŋga - bêc naŋ Anötö oc êmatôc lau hoŋ, ma lau sac oc sêsip ya atu naŋ sa ɻapaŋ sêndi bu sêhôc ɻandê ɻapaŋ. Alic yom ɻatô yêc Rev 20:14; ma 21:8.

mêtê sac mockaiŋ-ŋga whiŋ. Ma kwahic dec mac nem lau ŋatô sēŋkuc mêtê kaiŋ dinaŋ. ¹⁵ Ma gêŋ daŋ tiyham. Mac nem lau ŋatô sēŋkuc yom naŋ Nikolai kêdôhôŋ têŋ lau. ¹⁶ Bocdinaj anem daôm kwi. Bu mba, dec ŋasawa sauŋ aö watêŋ mac waloc, ma wandic lau naŋ sêsa lêŋ kaiŋ dinaŋ ŋa bieŋ balinj naŋ sa yêc aö whaŋsuŋ.

¹⁷ Asa ndê daŋgasuŋ yêc, naŋ ŋgô yom dindec naŋ ɿalau Dabuŋ sôm têŋ Anötö ndê gôlôwac dabuŋ. Lau hoŋ naŋ sêlzac ŋangga ma sêku sac dulu, naŋ wakêŋ ŋac sêneŋ gêŋ daneŋ-ŋga naŋ kwahic dec yêc siŋ dau yêc undambê, gitôm gakêŋ tmana têŋ lau Israel-ŋga seŋ yêc gameŋ sawa. Ma aö wakêŋ hoc sêsep tigeŋ-tigeŋ têŋ ŋac tôm ndi. Yêc hoc tigeŋ-tigeŋ aö wato ŋaê wakuc pi, naŋ lau daŋ sêŋyalê dom. Asa naŋ kôc hoc dau ŋadaŋ, naŋ oc êŋyalê.

Jon to yom têŋ gôlôwac dabuŋ yêc malac Tayatira

¹⁸ “Ma to yom têŋ aŋela naŋ yob gôlôwac dabuŋ Tayatira-ŋga bocdec bu:

Yom dindec meŋ akêŋ Anötö ndê Atu, iŋ naŋ ndê tandô ŋawê gitôm ya ŋawahô, ma gahi gitôm brons naŋ ŋawasi atu. ¹⁹ Aö kayalê mac lau Tayatira-ŋga nem mêtê hoŋ su, bu mac akêŋ whiŋ aö ŋangga, ma asap mêtê atac whiŋ-ŋga dôŋ. Aö kayalê bu mac alhac ŋangga ma am akiŋ aneŋ lau. Ma kwahic dec mac akôm gêŋ dinaŋ hôc gêlêc ŋamata-ŋga su.

- 20** Tigeñ mac nem mêtê dañ aö galic yham dom. Awhê sac dañ mbo mac nem gôlôwac dabuñ ñalôm, nañ gitôm kwin sac Jesebel. Iñ sam dau bu aneñ propet awhê dañ, magoc iñ kêdôhôñ aneñ lau bu sêkôm mêtê mockaiñ-nga, ma bu sêneñ gêñ daneñ-nga nañ lau sêkêñ ti da têñ anötöi gwam. Iñ kôm mêtê sac bocdinañ, magoc mac asoc iñ su yêc mac nem gôlôwac dabuñ dom. **21** Aö gakêñ ñasawa têñ iñ bu nem dau kwi, tigeñ iñ sap iñ ndê mêtê sac dôñ ñapañ. **22** Alic su nañ! Kwahic dec aö wakêñ ñandê atu têñ iñ, ma têñ lau nañ sêkôm mêtê mockaiñ-nga sêwhiñ iñ, nañ bocdinañ. Ñac bu sênem dau kwi dom, dec ñac oc sêhôc ñawapac atu. **23** Ma aö oc wandic iñ ndê balêkoc ndu sêwhiñ. Tu dinan-nga dec Kilisi ndê lau hoñ oc sênyalê bu aö kayalê ñamalac si gauc ti ñalôm hoñ. Ma aö wakêñ ñagêyô têñ mac hoñ tôm ndi, êñkuc mêtê nañ mac lau tigeñ-tigeñ akôm.
- 24** Mac lau Tayatira-nga ñatô asôc awhê sac dinan-ndê yom ñapu dom. Ma yom nañ sêsam bu Sadan-ndê yom nañ yêc siñ dau, nañ mac akip sa dom. Bocdinañ aö oc wakêñ ñawapac wakuc têñ mac ahôc dom.
- 25** Gêñ tigeñ aö atac whiñ, nañ asap mêtê ñayham nañ mac akôm ambo, nañ dôñ e wambu wameñ.
- 26** Asa nañ bu lhac ñanya ma ku sac dulu, ma sôc aneñ yom ñapu e bêc ñambu-nga, nañ wakêñ ñaclai têñ iñ bu nem gôliñ lau

sambuc, ²⁷ gitôm Damaŋ kēŋ ɳaclai tēŋ aö dauŋ. Tôm yom naŋ sêto yêc naŋ sôm bocdec bu:

Iŋ kôc tôc kiŋ-ŋga bu nem gôliŋ lau sambuc ti ɳaclai atu, ma iŋ oc ku ɳac dulu gitôm ɳgac daŋ tuc lônj andô daŋ popoc. **[BW 2:9]**

²⁸ Ma asa naŋ bu lhac ɳaŋga, naŋ aö dauŋ oc wambo wawhiŋ iŋ ti ɳawasi atu gitôm tata bêbêc-ŋga. ²⁹ Asa ndê daŋgasuŋ yêc, naŋ ɳgô yom dindec naŋ ɻalau Dabuŋ sôm têŋ Anötö ndê gôlôwac dabuŋ.

3

Jon to yom têŋ gôlôwac dabuŋ yêc malac Sadis

¹ “Ma to yom têŋ aŋela naŋ yob gôlôwac dabuŋ Sadis-ŋga bocdec bu:

Yom dindec meŋ akêŋ iŋ naŋ mbo whiŋ Anötö ndê ɻalau 7 ma kôc tata 7. Aö kayalê mac lau Sadis-ŋga nem mêtê hoŋ. Lau ɳatô gauc gêm bu mac alhac ɳaŋga ma akôm Anötö ndê gweleŋ. Tigeŋ mba! Mac atôm lau batê! ² Yêc aneŋ Anötö aŋgô-ŋga aö galic bu mac ac dabiŋ mac nem gweleŋ ɳapep dom. Bocdinaŋ tampo sa ma atisa! Mac nem akêŋ whiŋ kêpiŋ bu oc pacndê. Bocdinaŋ apuc nem akêŋ whiŋ dôŋ maŋ. ³ Gauc nem yom hoŋ naŋ mac aŋgô ti akôc sa su. Ma anem nem ɻalôm kwi ma daŋam wambu yom dau. Mac bu anem ali dom,

dec wambu wameŋ gitôm ŋgac kaŋ, ma mac oc aŋyalê ndoc wameŋ-ŋga dom.

- 4** Magoc aȫ kayalê lau Sadis-ŋga ŋatô naŋ sêkôm mêtê sac dom, dec galic ŋac tôm lau ti ŋakwê ŋawasi. Aȫ oc wakêŋ ŋakwê sêsep têŋ lau dinaŋ sêšôc, bu aȫ galic ŋac ŋayham, ma ŋac oc sêmbo sêwhij aȫ ŋapanj. **5** Ma lau ŋatô naŋ sêlzac ŋaŋga ma sêku sac dulu, naŋ wakêŋ ŋakwê sêsep têŋ ŋac bocdinaŋ. Ma yêc Damaŋ ti iŋ ndê aŋela aŋgô-ŋga, aȫ wasam ŋac si ŋaê asê, ma watôc asê bu sêti aneŋ lau solop. Ma ŋac si ŋaê oc yêc Buku Taŋli-ŋga* ŋapanj.
- 6** Asa ndê daŋgasuŋ yêc, naŋ ŋgô yom dindec naŋ ŋhalau Dabuŋ sôm têŋ Anötö ndê gôlôwac dabuŋ.

Jon to yom têŋ gôlôwac dabuŋ yêc malac Piladelpia

7 “Ma to yom têŋ aŋela naŋ yob gôlôwac dabuŋ Piladelpia-ŋga bocdec bu:

Yom dindec meŋ akêŋ ŋgac dabuŋ naŋ sôm yom ŋandô eŋ. Iŋ kôc Kiŋ Dawid ndê ki gatam-ŋga, ma gatam bocke naŋ iŋ gêlêc su, naŋ lau daŋ sêtôm bu sêndic ahuc dom. Ma gatam naŋ iŋ gic ahuc, naŋ lau daŋ sêtôm bu sêkac sa dom. **8** Mac

---

* **3:5** Buku Taŋli-ŋga - lau hoŋ naŋ sêkêŋ whiŋ Yisu ma sêtap Anötö ndê mwasiŋ dandöc taŋli ŋapanj-ŋga sa, naŋ si ŋaê yêc Buku Taŋli-ŋga dau. Buku ŋatô sêyêc undambê, naŋ sêto yom yêc ŋalôm pi gêŋ ŋayham ma sac hoŋ naŋ yac tigen-tigen dakôm (Rev 20:12-13). Sêto yom pi Buku Taŋli-ŋga dau yêc Pil 4:3; Rev 13:18; 17:8; 20:12, 15; ma 21:27.

lau Piladelpia-ŋga. Aö kayalê mac nem mêtê hoŋ su. Mac lau ti licwalô atu dom, tigeŋ aö kayalê bu mac daŋam wambu aneŋ yom, ma asêc aneŋ ŋaê ahuc dom. Bocdinaŋ alic su naŋ! Kwahic dec aö walêc gatam daŋ su bu wanem mac sa-ŋga, ma lau daŋ oc sétôm dom bu sêndic ahuc. ⁹ Lau naŋ sêsap lau Israel-ŋga si sakiŋ akwa dôŋ, naŋ sétoc dau sa bu ŋac lau Israel-ŋga naŋ Anötö kêyalij ŋac sa. Magoc mba. ɻac lau tasaj, ma Sadaŋ ndê lau ŋac. Aö waŋgwiniŋ ŋac e sêtêŋ mac sêmen ma sêhu dau sêyêc mac gahim-ŋga. Ma têŋ ndoc dinaŋ ŋac hoŋ oc sênyalê tidôŋ bu mac lau naŋ aö atac whinj mac ndu andô.

¹⁰ Mac apuc daôm dôŋ ma alhac ŋaŋga têŋ ndoc ŋawapac ti kisa tap mac sa, tôm aö gac atu mac muŋ su. Bocdinaŋ aö wayob mac têŋ ndoc ŋawapac-ŋga naŋ oc hôc asê bu êŋsahê lau nom-ŋga hoŋ. ¹¹ Ndoc meŋ kêpiŋ bu aö wambu wameŋ. Bocdinaŋ akôc yom ŋandô dôŋ ma ayob ŋapep, bu lau daŋ sênem kaŋ nem ŋaoli ŋayham dom. ¹² Lau naŋ sêlhac ŋaŋga ma sêku sac dulu, naŋ aö wakêŋ ŋac sêndöc aneŋ Anötö aŋgô-ŋga ŋapan tôm alhö ŋaŋga naŋ sêlhac iŋ ndê lôm dabuŋ. Lau dinaŋ oc sêmbo sêwhinj Anötö yêc malac Jerusalem wakuc, naŋ iŋ oc kêŋ sip akêŋ undambê meŋ, dec aö oc wato aneŋ Anötö ndê ŋaê ma iŋ ndê malac wakuc dau ŋaê pi ŋac.

Ma aö wato aö daun̄ neŋ ɳaê wakuc pi ɳac whiŋ.

¹³ Asa ndê daŋgasuŋ yêc, naŋ ɳgô yom dindec naŋ ɻhalau Dabuŋ sôm têŋ Anötö ndê gôlôwac dabuŋ.

Jon to yom têŋ gôlôwac dabuŋ yêc malac Laodisia

¹⁴ “Ma to yom têŋ aŋela naŋ yob gôlôwac dabuŋ Laodisia-ŋga bocdec bu:

Yom dindec meŋ akêŋ Yom ɻandô ɻadau.

Iŋ sôm yom ɻandô eŋ, ma bocdinaŋ yac dakêŋ whiŋ iŋ ndê yom ma atac lu-lu dom. Ma iŋ gêm gôliŋ gêŋ hoŋ naŋ Anötö kêŋ.

¹⁵ Aö kayalê mac lau Laodisia-ŋga nem mêtê hoŋ. Mac asôm bu akêŋ whiŋ aö, tigeŋ mac akêŋ whiŋ aö ti nem ɳalôm sambuc dom. Mac lau tasaŋ! Mac bu ahu aö siŋ gacgeŋ, me akêŋ whiŋ aö ti nem ɳalôm sambuc, dec oc ɳayham. ¹⁶ Tigeŋ mba! Mac aŋsau bu aŋkuc aö. Bocdinaŋ oc waseŋ mac su tôm ɳgac naŋ kêsahê gêŋ sac yêc iŋ whasuŋ dec kêlôwê sa. ¹⁷ Mac asôm bu mac ati lau ti lêlôm ma lau tiwaê naŋ apônda gêŋ daŋ dom. Tigeŋ mac aŋyalê dom bu yêc Anötö angô-ŋga mac atôm lau ɳalôm sawa, ma lau tandô pec, ma lau ɳakwê mbasi. ¹⁸ Bocdinaŋ aŋgô aneŋ yom dindec. Mac bu ati lau ti lêlôm, dec atêŋ aö amen, ma aö wakêŋ gol ɳandô ɳayham têŋ mac anemlhi. Ma anemlhi ɳakwê sêsêp asôc-ŋga bu ambo ɳamlic ɳambwa dom ma mayam pac. Ma anemlhi

malasin bu aŋgwasiŋ tanôm e tanôm ɻawa
sa.

19 Lau naŋ aö atac whiŋ, naŋ bu sêkôm gêŋ
giso, dec aö wasôm ɻac ma wamatôc ɻac
tu bu sêhu mêtê sac dau siŋ. Boc-dinaŋ
aŋgô aneŋ yom. Anem daôm kwi ma akôm
ɻaŋga bu aŋkuc aö. **20** Alic! Aö gatôm
mac nem silip daŋ naŋ meŋ kalhac am nem
andu ɻagatam ma kêmati gatam mbo. Ma
bocdinaj asa naŋ ɻgô aö awhaŋ ma gêlêc
gatam dau su têŋ aö, naŋ aö oc wasôc
watêŋ iŋ wandi, ma alu aneŋ gêŋ awhiŋ
dauŋ.

21 Aö gaku ɻaclai sac-ɻga hoŋ dulu, dec
Damaŋ kôc aö sa gandöc gawhiŋ iŋ yêc iŋ
ndê pôŋ kiŋ-ɻga. Ma ɻalêŋ tigeŋ lau hoŋ
naŋ sêlhac ɻaŋga ma sêku sac dulu, naŋ
wakôc ɻac sa bu sênem gôliŋ sêwhiŋ aö
yêc aneŋ pôŋ kiŋ-ɻga.

22 Asa ndê daŋgasuŋ yêc, naŋ ɻgô yom
dindec naŋ ɻalau Dabuŋ sôm têŋ Anötö
ndê gôlôwac dabuŋ.”

4

Jon gêlic gêŋ atu undambê-ɻga

1 Dinaŋ su, goc aö galic gatam daŋ naŋ kac
sa su yêc undambê. Ma awha naŋ aö gaŋgô
muŋ su gitôm dahuc taŋ, naŋ sôm têŋ aö bu,
“Pwi mweŋ, ma gêŋ naŋ oc hôc asê tiŋambu-
ŋga, naŋ watôc têŋ am.” **2** Têŋ dinaj ɻalau
Dabuŋ kôm aö gatuŋ kaiŋ daŋ sa, ma aö galic
pôŋ kiŋ-ɻga daŋ kalhac undambê, ma pôŋ

ŋadau ndöc ŋahô. ³ Ma iŋ naŋ ndöc, naŋ ndê ŋawasi atu, gitôm †hoc ŋayham lu naŋ sêsam bu jaspa ma kanelian. Ma gasuŋ bu êp naŋ ŋadalô ŋayham ma ŋawasi gitôm hoc ŋayham emerel, naŋ kêgihi pôŋ atu dau ahuc. ⁴ Ma aö galic pôŋ 24 sêlhac sêŋgihi pôŋ atu, ma lau bata 24 sêndöc ŋahô. ɻac sêsôc ŋakwê sêsêp, ma sanem gol yêc ɻac si ŋagôlôn tôm gi.

⁵ Ma aö galic sickac, ma gaŋgô wapap gic ti ŋakêcsia atu sa akêŋ pôŋ atu. Ma lam ti ŋawê atu 7 sêlhac pôŋ ŋa-ndö-ŋga. Lam 7 dinaŋ Anötö ndê ŋalau 7. ⁶ Ma yêc pôŋ dau ŋa-ndö-ŋga aö galic gêŋ ŋawasi atu poc gitôm bugictoŋ, ma ŋawa gitôm glas.

Ma aö galic aŋela atu hale sêlhac sêŋgihi pôŋ atu. ɻac sem gêŋ tali ŋatô aŋgô, ma tandô daêsam sêyêc ɻac ŋabapo ti ŋadômbwê. ⁷ Aŋela hale dinaŋ aŋgô andô bocdec. Aŋela ŋamata-ŋga ndê aŋgô gitôm layon, tilu-ŋga gitôm makao, titö-ŋga gitôm ŋamalac, ma aŋela tihale-ŋga ndê aŋgô gitôm macmpoŋ naŋ hu mbo lôlôc. ⁸ ɻac tigeŋ-tigeŋ si ŋamakê 6, ma tandô daêsam sem ɻac ahuc, yêc ŋamakê ŋapu-ŋga whiŋ. Ma ɻac sêmpinj Anötö ma sêşom, “O Pômdau Anötö, ɻaŋga ɻadau, am dabuŋ, dabuŋ, ma dabuŋ eŋ. Am mbo têŋ ŋamata-ŋga, kwahic dec am mbo, ma tijambu am oc mbu mweŋ.” ɻalêŋ dinaŋ ɻac sêmpinj iŋ acsalô ma ôbwêc hoŋ, sêŋwhaŋ dau dom.

⁹ Têm bocke naŋ aŋela hale dinaŋ sêşom yom dinaŋ sêmpinj iŋ naŋ ndöc pôŋ atu ma mbo tali ŋapanj, ma sem daŋge iŋ ti sêtoc iŋ ndê waê

sa, goc ¹⁰ lau bata 24 sêhu dau sêsip nom ma sêpôŋ haduc têŋ iŋ. Ma sêkêŋ ŋac si sanem sêyêc pôŋ atu ndö-ŋga, ma sêsôm yom bocdec bu, ¹¹ “O Pômdau yac mba Anötö. Am gêŋ hoŋ ŋadau. Am kêmasaŋ gêŋ hoŋ ma kêŋ gêŋ hoŋ sêmbo tali, tôm am daôm tac whinj. Tu dinaj-ŋga dec am ŋayham kôlêc, ma gic waê bu yac ampiŋ am ti apo nem waêm sa, ma atoc am sa tu am nem ŋawasi ti ŋaclai atu-ŋga.”

5

tAnötö ndê Domba ma bapia tilhuŋ

¹ Aö taŋhê iŋ naŋ ndöc pôŋ atu, ma galic bapia tilhuŋ daŋ yêc iŋ amba andô-ŋga, ma yom yêc bapia dau daŋga lu-lu. Bapia dau sêŋlhüŋ sa, ma sêkêŋ gêŋ ŋabalêp 7 pi ŋadali bu kôc dôŋ.* ² Ma aö galic aŋela ŋaŋga daŋ, naŋ mbwêc awha atu bocdec bu, “Asa iŋ ŋamalac gitêŋ, gitôm bu kôc gêŋ ŋabalêp su ma kac bapia dau sa?” ³⁻⁴ Iŋ mbwêc yom dinaj asê, tigeŋ yêc undambê, ma yêc nom ma nom ŋapu-ŋga, sêtap ŋamalac gitêŋ daŋ sa dom, naŋ gitôm bu kac bapia dau sa ma sam. Têŋ ndoc aö galic bu sêtap ŋamalac gitêŋ daŋ sa dom, naŋ aö gataŋ atu andô. ⁵ Magoc lau bata 24 si daŋ sôm têŋ aö, “Am taŋ dom! Lic su naŋ. ŋamalac gitêŋ daŋ mbo, naŋ ku ŋaclai sac-ŋga

---

* **5:1** Têŋ têm Jon to bapia dindec, naŋ lau naŋ bu sêkêŋ bapia daŋ têŋ lau ŋatô, naŋ sêkêŋ gêŋ ŋabalêp gitôm lêlêp me nomdac pi bapia dau bu sêsap dôŋ. Ma bocdinaj lau bambaliŋ gitôm dom bu sêkac bapia dau sa ma sêsam e hôt asê ŋamalac naŋ bapia dau gic iŋ ŋawaê.

ti ḡaclai dambac ndu-ŋga dulu su, ma iŋ gitôm bu kôc gêŋ ŋabalêp 7 su, ma kac bapia dau sa. Iŋ naŋ sêsam bu ‘Layon naŋ sa akêŋ Juda ndê toŋ,’ ma ‘Dawid ndê Wakuc,’ naŋ gitôm.”

⁶ Têŋ dinaŋ aö galic Domba daŋ naŋ ḡa-aŋgô gitôm sic iŋ ndu su, magoc mbo tali tiyham. Iŋ kalhac ḡalhu kêpiŋ pôŋ atu, ma ajela hale ti lau bata 24 sêŋgihi iŋ ahuc. Iŋ ndê ḡapo 7, ma tandô 7, naŋ sem dôhôŋ Anötö ndê ḡalau 7 naŋ iŋ kêŋ ḡac sêsa sêtêŋ nom ḡabatiŋ hoŋ. ⁷ Ma Domba dau gi kôc bapia dau su yêc iŋ naŋ ndöc pôŋ atu ndê amba andô-ŋga. ⁸ Iŋ kôc sa su goc ajela hale ti lau bata 24 sêpôŋ haduc têŋ iŋ. Yêc ḡac hoŋ si amba sêkôc gêŋ wê-ŋga naŋ sêsam bu hap,[†] ma sùc naŋ sêmasaŋ ḡa gol, naŋ sêkêŋ gêŋ ḡamalu ḡayham sip e meŋhu. Gêŋ ḡamalu dinaŋ, naŋ mbec hoŋ naŋ Anötö ndê lau dabuŋ sêteŋ têŋ iŋ. ⁹ Ma ḡac sem wê wakuc daŋ bocdec, “Am gitêŋ andô, gitôm bu kôc bapia ma kac gêŋ ŋabalêp su. ḡahu bu lau sic am ndu, ma am nem dac gêmlhi lau su sêti Anötö ndê lau. Am gêmlhi lau yêc nom ḡagameŋ hoŋ, ma yêc lau titoŋ-titoŋ ma awha têŋtêŋ hoŋ naŋ sêmbo nom. ¹⁰ Ma am kôm ḡac sêti lau toŋ tigeŋ, bu sênen akiŋ yac neŋ Anötö sêtôm lau ṫdabuŋsiga, ma ḡac oc sênen góliŋ sêmbo nom.”

¹¹ Têŋ dinaŋ aö galic ti gaŋgô ajela daêsam ma daêsam ma daêsam, oc tôm dom bu dasê sa. ḡac sêŋgihi pôŋ atu ma ajela hale ti lau

---

[†] **5:8** Hap - gêŋ gitôm gita ti wac daêsam, naŋ lau sêndic têŋ ndoc sênen wê-ŋga. Alic Rev 14:2; ma 15:2.

bata ahuc. ¹² Ma ɳac sem wê ɳa awha atu bocdec bu, "O Domba ɳayham kêlêc, am naŋ lau sic am ndu. Yac ampiŋ am, bu am gêŋ hoŋ ɳadau, ma am nem ɳaclai, ti gauc, ma licwalô, ma waêm ti ɳawê ma ɳawasi atu hôc gêlêc su."

¹³ Têŋ dinaŋ aö gaŋgô gêŋ tali hoŋ naŋ sêmbo undambê ti nom ma nom ɳapu-ɳga, ma naŋ sêmbo gwêc. ɳac hoŋ sem wê bocdec bu, "Kwahic dec, ma tôm bêc hoŋ, yac ampiŋ iŋ naŋ ndöc pôŋ atu, ma yac ampiŋ Domba. Bu iŋlu si waê, ti ɳawê ma ɳawasi, ma ɳaclai atu andô!" ¹⁴ Ma ajela hale sêşom, "Yomandô!" Ma lau bata hoŋ sêhu dau sêyêc nom ma sêmpîŋ iŋlu.

6

Anötö ndê Domba kac bapia tilhuŋ sa

¹ Dinaŋ su, goc aö galic Anötö ndê Domba dau kôc gêŋ ɳabalêp ɳamata-ɳga su yêc bapia tilhuŋ. Ma ajela hale si daŋ ta yom ɳa awha atu gitôm wapap, ma sôm, "Mweŋ!" ² Dec aö taŋhê gameŋ, ma galic hosi sêşêp daŋ. Ma aö galic ɳgac naŋ ndöc hosi ɳahô, naŋ kôc bakôc sôp-ɳga daŋ. Anötö kêŋ sanem daŋ têŋ iŋ, goc iŋ sa ti ɳaclai atu bu ku ɳacyo dulu.

³ Goc Anötö ndê Domba kôc gêŋ ɳabalêp tilu-ɳga su, ma aö gaŋgô ajela tilu-ɳga sôm, "Mweŋ!" ⁴ Ma hosi kokoc daŋ sa meŋ. Anötö kêŋ bieŋ baliŋ daŋ têŋ ɳgac naŋ ndöc hosi ɳahô, ma kêŋ ɳaclai têŋ iŋ bu kôc yom malô su yêc lau nom-ɳga, bu kôm ɳac sêndic dandi ndu.

5 Goc Anötö ndê Domba kôc gêŋ ŋabalêp titö-ŋga su, ma aŋela titö-ŋga sôm, "Mweŋ!" Dec aõ taŋhê gameŋ ma galic hosi yeyec daŋ. Ma ŋac naŋ ndöc hosi ŋahô kôc gêŋ danem dôhôŋ gêŋ-ŋga yêc iŋ amba. Gêŋ kaiŋ dinaŋ dakôc bu danem dôhôŋ gêŋ bu ŋadehe me lolo.

6 Ma awha daŋ sa akéŋ pôŋ atu naŋ kalhac aŋela hale ŋalhu, naŋ sôm, "Kêŋ tôbôm sa bu lau nom-ŋga sêpônda gêŋ sêneŋ-ŋga, ma ŋac oc sênenem dôhôŋ gêŋ bu lau sênenemlhi gêŋ daneŋ-ŋga ŋagec-ŋagec ŋa ŋaoli atu. Tigeŋ kôm ôm a ʈolib-ŋga ti ôm wain-ŋga tisac dom."

7 Têŋ dinaŋ Anötö ndê Domba kôc gêŋ ŋabalêp tihale-ŋga su, ma aŋela tihale-ŋga sôm, "Mweŋ!" **8** Goc aõ taŋhê gameŋ, ma galic hosi yanŋaŋ daŋ. Ma ŋac naŋ ndöc ŋahô, naŋ sêsam iŋ ndê ŋaê bu 'Mbac Ndu,' ma daŋ tiyham, naŋ ndê ŋaê 'Lambwam' kêkuc iŋ. Ma Anötö kêkiŋ iŋlu bu séwhê lau nom-ŋga hoŋ kôc ndi toŋ hale, ma sêndic toŋ daŋ ndu. Iŋlu oc sêngilí siŋ, ma sêkêŋ tôbôm ma gêmbac atu ma bôclai bu sêseŋ lau toŋ tihale-ŋga dinaŋ su.

9 Têŋ ndoc Anötö ndê Domba kôc gêŋ ŋabalêp ti-5-ŋga su, naŋ galic lau ŋatô si gatu sêmbo Anötö ndê alta ŋapu. Lau dinaŋ, muŋ-ŋga lau nom-ŋga sic ŋac ndu, ŋahu bu sêkêŋ whiŋ Anötö ndê yom, ma sêhoc iŋ ndê yom asê.

10 Ma ŋac sêta awha atu têŋ iŋ, "O Pômdau Dabuŋ ma Yom ɻandô ɻadau. Têŋ bêc bocke am oc êmatôc lau sac nom-ŋga, ma kêŋ ŋagêyô têŋ ŋac ô yac mba dac naŋ ŋac sêkêc siŋ su?"

11 Sêsôm yom dinaŋ su, ma Anötö kêŋ ŋakwê

sêsêp baliŋ tēŋ ɳac tōm gi. Ma iŋ sôm tēŋ ɳac bu, "Mac nem asidôwai ɳatô sem akiŋ aö sêmbo, naŋ lau nom-ɳga oc sêndic ɳac ndu gitôm ɳac sic mac ndu. Bocdinaŋ ahôŋ malô e gêŋ dinaŋ pacndê su."

¹² Aö taŋhê Anötö ndê Domba ma iŋ kôc gêŋ ɳabalêp ti-6-ɳga su, goc tiyhô atu gêm, ma aö galic ac tiyec gitôm sêcyâe, ma ayô tikoc gitôm dac. ¹³ Ma tata umboŋ-ɳga sêpeŋ sêsip nom gitôm mbu puc atu ma kêwic ahi goc ɳalôwê sêpeŋ sêsip nom si. ¹⁴ Ma umboŋ ginga tōm mbu soc po daŋ su, ma lôc ti nduc hoŋ singa bocdinaŋ. ¹⁵ Tu dinaŋ-ɳga lau hoŋ naŋ sêkêŋ whiŋ Yisu dom, naŋ sêtöc dau ɳandô, ma sêŋsalê gameŋ bu sêsiŋ dau. Kij ma lau bata, ma lau siŋ-ɳga, ma lau ti lêlôm ma lau ti licwalô atu, ma lau naŋ sem akiŋ ɳadaui ti lau naŋ sêmbo ɳambwa, naŋ hoŋ sêlhö bambaliŋ. Ma sêŋsalê mala sêsiŋ dau kwiŋga sêsoc hoctsuj ti hoc naŋ sêyêc gameŋ lôc-ɳga, naŋ ɳapu. ¹⁶ Ma ɳac sêta yom têŋ lôc ti hoc bu êŋgatöc ɳac si e iŋ naŋ ndöc pôŋ atu, naŋ oc tōm dom bu lic ɳac, ma bocdinaŋ ɳac oc sêtap Anötö ndê Domba ndê atac ɳandê sa dom. ¹⁷ Sêkôm gêŋ dinaŋ, ɳahu bu bêc dinaŋ ti bêc sêtap ɳandê sa tu ɳac si sac-ɳga, ma lau sac daŋ oc sêtôm dom bu sêŋlêc Anötö ndê matôc.

¹ Dinaŋ su, goc aö galic aŋela hale naŋ sêyob mbu. ɻac sêlzac nom ɻabatiŋ hale ma sêkôc ɻaclai bu sêlzac mbu nom-ŋga hale ahuc, tu bu sêpuc ɻadinda e sêkôm nom me gwêc me a tisac dom. ² Anötö kêŋ ɻaclai têŋ ɻac bu sêyob mbu e tijambu sêhu mbu nom-ŋga siŋ bu kôm nom ma gwêc tisac. Ma aö galic aŋela daŋ tiyaham naŋ sa akêŋ gameŋ ac pi-ŋga meŋ, ma yêc iŋ amba iŋ kôc Anötö Taŋli ɻadau ndê gêŋ dapuc ɻadalô-ŋga.* Iŋ mbwêc ɻa awha atu têŋ aŋela hale dinaŋ ma sôm, ³ “Akôm nom ti gwêc ma a tisac dom, e yac apuc yac neŋ Anötö ndê ɻadalô pi iŋ ndê lau akiŋ si sêcbala su.”

⁴ Iŋ sôm yom dinaŋ su, goc aö gaŋgô lau naŋ sêpuc ɻadalô pi ɻac si sêcbala, naŋ si namba, naŋ gitôm 144,000. Ma lau dinaŋ sêmeŋ akêŋ lau Israel-ŋga si gôlôwac toŋ 12. ⁵ Yêc Juda ndê toŋ, sêkeŋ ɻadalô pi lau 12,000, ma pi lau 12,000 yêc Ruben ndê, 12,000 yêc Gad ndê, ⁶ 12,000 yêc Aser ndê, 12,000 yêc Naptali ndê, 12,000 yêc Manase ndê, ⁷ 12,000 yêc Simeon ndê, 12,000 yêc Liwai ndê, 12,000 yêc Isaka ndê, ⁸ 12,000 yêc Sebulun ndê, 12,000 yêc Josep ndê, ma pi lau 12,000 yêc Benjamin ndê toŋ.

Lau daêsam sêmpîŋ Anötö

---

* **7:2** Têŋ têm dinaŋ lau sêkêŋ gêŋ ɻabalêp gitôm lêlêp me nomdac pi bapia bu sêsap dôŋ, ma sêpuc ɻadalô daŋ pi lêlêp dau bu tôc asê bu ɻac sêti bapia dau ɻadau. Sêmasaŋ gôlôŋ amanatu-ŋga (ring) me gêŋ daŋ naŋ sênôŋ ti kôm bu sêpuc ɻadalô dau.

9 Tijambu aö taŋhê gameŋ ma galic lau daēsam andô, gitôm dom bu lau daŋ sêsê ɻac sa. Sêmeŋ akêŋ nom ɻagameŋ hoŋ, ma akêŋ lau titoŋ-titoŋ hoŋ, ma akêŋ lau awha têŋtêŋ. Ma sêlhac pôŋ atu ti Anötö ndê Domba aŋgô andô-ŋga. ɻac hoŋ sêsôc ɻakwê sêsêp, ma sêhôc tômtoŋ ɻalaun. **10** Ma sêmbwêc ɻaŋga bu, “Yac tampiŋ yac neŋ Anötö naŋ ndöc pôŋ atu, ma iŋ ndê Domba, bu mwasiŋ nem lau si-ŋga yêc iŋlu.”

11 Ma aŋela hoŋ naŋ sêlhac sêŋgihi pôŋ atu ti aŋela hale ma lau bata ahuc, naŋ sêhu dau aŋgô sip nom sêyêc pôŋ atu ndö-ŋga. Ma sêmpîŋ Anötö, **12** ma sêšôm, “Yomandô! Yac neŋ Anötö ndê ɻawasi ti gauc ma waê ti ɻaclai ma licwalô hôc gêlêc gêŋ hoŋ su. Bocdinaŋ tampiŋ iŋ, ma danem daŋge iŋ kwahic dec ma tôm bêc hoŋ. Yomandô!”

13 Têŋ dinaŋ lau bata si daŋ meŋ ma ndac aö bocdec bu, “Lau ti ɻakwê sêsêp dindê, ɻac lau asa, ma sêmeŋ akêŋ nde?” **14** Ma aö gaô iŋ ndê awha ma gasôm, “O ɻagac atu, am daôm kêyalê.” Dec iŋ sôm têŋ aö, “Lau dinaŋ sêmbo nom têŋ ndoc ɻawapac atu hôc asê, ma kwahic dec sêmeŋ sêmbo lec. Sêŋgwasiŋ si ɻakwê sip Anötö ndê Domba ɻadac, ma ɻakwê dau sêp sambuc. **15** Tu dinan-ŋga sêlhac Anötö ndê pôŋ atu ndö-ŋga yêc iŋ ndê lôm dabuŋ, ma sem akiŋ iŋ acsalô ma ôbwêc. Ma iŋ naŋ ndöc pôŋ atu, naŋ oc mbo whiŋ ɻac ma yob ɻac. **16** Tôm dom bu sêpônda gêŋ sêneŋ-ŋga ti sênôm-ŋga tiyham. Ma ac oc pec ɻac dom, ma gêŋ ɻandê

daŋ oc tap ɳac sa dom. ¹⁷ ɻahu bu Anötö ndê Domba naŋ mbo pôŋ atu ɳalhu, naŋ oc ti ɳac si ɳgac yob ɳac-ɳga, ma wê ɳac sêsa bu sênôm bu yêc bubata taŋli-ɳga. Ma Anötö dau oc puŋ ɳac tasulu su yêc ɳac tandô.”

8

Anötö ndê Domba kôc gêŋ ɳabalêp ti-7-ɳga su

¹ Têŋ dinaŋ Anötö ndê Domba kôc gêŋ ɳabalêp ti-7-ɳga su yêc bapia, ma gameŋ undambê-ɳga ɳajeŋ sa gitôm acgatu ɳasawa daŋga. ² Ma aõ galic aŋela 7 naŋ sêlhac Anötö aŋgô-ɳga, ma iŋ kêŋ dahuc têŋ ɳac hoŋ tôm gi. ³ Ma aŋela daŋ tiyham meŋ kalhac alta gol kêpiŋ pôŋ atu. Iŋ kôc lôŋ gol daŋ, ma sêkêŋ gêŋ ɳamalu ɳayham daêsam têŋ iŋ. Goc iŋ kêgaluŋ whiŋ Anötö ndê lau dabuŋ si mbec yêc lôŋ dau, ma kêc pi alta ti da têŋ Anötö. ⁴ Ma ɳawasu akêŋ gêŋ ɳamalu ti lau dabuŋ si mbec, sa akêŋ lôŋ naŋ yêc aŋela amba, ma pi têŋ Anötö aŋgô-ɳga. ⁵ Pacndê, goc iŋ kôc ya ɳanda akêŋ alta, ma kêŋ sip lôŋ gêŋ ɳamalu-ɳga e meŋhu, ma tuc sip gameŋ nom-ɳga gi. Ma aõ gaŋgô ɳakêcsia atu, ma sickac ti wapap gic ma tiyhô gêm.

Aŋela hale sêyu dahuc

⁶ Têŋ dinaŋ aŋela 7 naŋ sêkôc dahuc, naŋ sêmasaŋ dau bu sêyu. ⁷ Aŋela ɳamata-ɳga yu iŋ ndê, ma sêmbaliŋ u ɳalhuc gitôm ais, ma ya naŋ sêŋgaluŋ whiŋ dac naŋ sip nom gi. Ma ya dau gêŋ gameŋ nom-ɳga ti a daêsam su.

Aö galic gitôm sêwhê gamej nom-ŋga ti a hoj kôc gi ŋatoŋ tö, ma toŋ daŋ ya gêŋ su, ma lu sêyêc ŋayham. Ma kwaŋ batac-batac, naŋ ya gêŋ hoj su.

8 Goc aŋela tilu-ŋga yu dahuc, ma sêmbaliŋ gêŋ daŋ gitôm lôc atu ti ya sip gwêc gi. Ma tiyham aö galic gitôm sêwhê gwêc kôc gi toŋ tö, ma toŋ daŋ gêm dau kwi ti dac, ma toŋ lu sêyêc ŋayham. **9** Ma i ti gêŋ tali hoj naŋ sêmbo gwêc ti dac, naŋ sêmbac ndu. Ma waŋ naŋ sêpoc gwêc bocdinaŋ, toŋ daŋ sinja su, toŋ lu sêpoc ŋayham.

10 Têŋ ndoc aŋela titö-ŋga yu ndê dahuc, naŋ tata atu daŋ peŋ sip akêŋ umboŋ. Tata dau ŋawê atu, ma peŋ sip nom ma kôm bu ti bubata daêsam sêtisac. Aö galic gitôm sêwhê bu ti bubata hoj kôc gi toŋ tö, ma toŋ daŋ tisac. **11** Sêsam tata dau ŋaê bu ‘ŋamakic.’ Ma yêc bu nom-ŋga hoj, toŋ daŋ ŋamakic sa ma toŋ lu sêyêc ŋayham. Ma lau hoj naŋ sênôm bu ŋamakic dinaŋ, naŋ sêmbac ndu.

12 Goc aŋela tihale-ŋga yu ndê dahuc, ma ac ti ayô ma tata ŋatô sêtisac. Tu dinaj-ŋga têŋ acsalô, ac pô gamej gitôm acgatu ŋasawa 8, ma ŋasec sa gitôm acgatu ŋasawa hale. Ma têŋ ôbwêc bocdinaŋ, ayô ti tata ŋawê mba gitôm acgatu ŋasawa hale.

13 Aö galic gêŋ hoj dinaj su, ma aö gaŋgô macmpoŋ daŋ naŋ hu mbo umboŋ, ma taŋ ŋa awha atu bocdec bu, “Oyaê! Oyaê! Oyaê! Aŋela hale sêyu dahuc su, ma aŋela tö sêmbo

dōŋ sêmbo. Bocdinaŋ mac lau nom-ŋga oc atap ŋawapac sa tiyham.”

9

Ajela ti-5-ŋga yu dahuc

¹ Goc ajela ti-5-ŋga yu ndê dahuc, ma aö galic tata daŋ peŋ yêc umboŋ sip nom gi. Ma Anötö kêŋ ki têŋ iŋ bu yob suŋ baliŋ sac naŋ sêsam bu Abis,* naŋ ŋagatam. ² Goc iŋ gêlêc gatam dau su, ma yawasu pi akêŋ suŋ baliŋ dinaŋ meŋ. Yawasu dau atu andô, gitôm yawasu têŋ ndoc lau sêkêc pwa atu daŋ. Yawasu dau gêm ac ahuc ma kôm umboŋ ŋasec sa. ³ Ma aö galic wakô sêsip akêŋ yawasu sêmeŋ. ɻac si ɻaclai gitôm gapiŋgap bu sêkêŋ ŋandê atu têŋ lau nom-ŋga. ⁴ Magoc Anötö gic yao ɻac bu sêkôm kwaŋ ma gêŋ batac-batac ma a tisac dom, ma sêkôm lau naŋ ajela sêpuc Anötö ndê ŋadalô pi ɻac sêcbala su, naŋ sêtisac dom. Magoc lau ɻatô, naŋ wakô dinaŋ oc sêkôm ɻac sêtisac. ⁵ ɻac sêkôc ɻaclai bu sêkêŋ ŋandê atu têŋ lau dinaŋ gitôm ayô 5, magoc ɻac oc sêndic ɻac ndu dom. Ma ŋandê dau gitôm gapiŋgap seŋ lau. ⁶ Têŋ ndoc dinaŋ lau oc sêtec bu sêmbo tali. ɻac oc tac whiŋ bu sêmbac ndu, tigeŋ ɻac oc sêmbo tali ma sêhôc ŋandê ŋapanj.

⁷ Aö galic wakô dinaŋ sêtôm hosi naŋ sêmasaŋ tu sêndic siŋ-ŋga. Gêŋ gitôm gulun gol sac ɻac si ɻagôlôŋ, ma ɻac si aŋgô gitôm

---

* **9:1** ɻaê 'Abis' (Abyss) kêkuc Yom Griks. Suŋ baliŋ dinaŋ ti ŋalau sac si gapocwalô.

ŋamalac. ⁸ ɻac si kêclauŋ baliŋ gitôm lauwhê si, ma ɻac si ɻalhô atu gitôm layon si. ⁹ Ma yêc ɻac si ɻabapo aõ galic gêŋ ɻanya gitôm lautuc ain. Ma têŋ ndoc ɻac sêhu sêmbo lôlôc, ɻac si ɻamakê ɻakêcsia atu gitôm hosi daêsam sêhê kaleta ma sênti bu sêndic siŋ. ¹⁰ ɻac si ɻaŋguc gitôm gapingap si ɻaŋguc bu sêtîŋ ɻamalac. ɻaclai atu yêc ɻac si ɻaŋguc, bu sêkêŋ ɻandê têŋ lau gitôm ayô amanđaj. ¹¹ ɻac si kiŋ iŋ ajela sac sun̄ baliŋ-ŋga. Yêc Yom †Hibru sêsam iŋ ndê ɻa  bu Abadon, ma yêc Yom Grik sêsam iŋ bu Apolion.[†] ¹² ɻawapac dinaŋ ti ɻawapac ɻamata-ŋga. Ma ɻawapac lu sêyêc dôŋ sêyêc.

Ajela ti-6-ŋga yu dahuc

¹³ Têŋ dinaŋ ajela ti-6-ŋga yu ndê dahuc. Ma aõ gaŋgô awha daj sa akêŋ alta gol naŋ kalhac Anötö aŋgô-ŋga. ɻapo hale sêyêc alta dau ɻakêcsu hale, ma awha dau sa akêŋ ɻapo dau ɻalhu, ¹⁴ ma ta yom têŋ ajela naŋ yu dahuc bocdec bu, "Sa têŋ ajela hale naŋ sêšô ɻac dôŋ sêmbo bu atu Yupretes, naŋ ndi, ma êmgapwêc ɻac su." ¹⁵ Muŋ-ŋga Anötö kêyalinj ndoc daj sa bu ajela hale dinaŋ sêndic lau sac ndu, ma ɻac sêhôŋ ndoc dau sêmbo Bu Yupretes. Goc ajela dau sa gi ma kêgapwêc ajela hale dinaŋ su, bu sêwhê lau nom-ŋga kôc ndi toŋ tö. Ma toŋ daj ɻac oc sêndic ɻac ndu, ma toŋ lu sêhu ɻac siŋ.

[†] **9:11** Abadon ma Apolion - ɻa  lu dinaj ɻahu tigeŋ. Danem kwi bu 'Ndic Ndu' me 'Seŋ su.'

16-17 Têŋ dinaŋ aö galic gêŋ ɻagatu daŋ, lau siŋ-ŋga daêsam kêlêc sêndöc hosi ɻahô. Ma awha daŋ sam ɻac si namba asê têŋ aö, naŋ gitôm 200 milien. Ma aö galic lautuc ɻaŋga sêyêc ɻac ɻabapo. Lautuc dinaŋ ɻadalô kokoc gitôm ya, ma ɻamayaŋ gitôm umbor, ma yaŋyaŋ gitôm gêŋ ɻandê ɻaê tsolpa. Ma aö galic hosi si ɻagôlôŋ gitôm layon si, ma ya ti yawasu ma solpa sa akêŋ ɻac si whasun. **18** Gêŋ tö dinaŋ, ya ti yawahô ma solpa, naŋ sêsa hosi whasun naŋ tôm ɻawapac atu bu seŋ lau nom-ŋga ɻatô su. Lau toŋ daŋ oc sêmbac ndu, magoc toŋ lu oc sêmbo tali. **19** Hosi dinaŋ sêkôc ɻaclai atu yêc ɻac si whasun, ma yêc ɻac si ɻanguc whiŋ. Bu ɻac si ɻanguc gitôm mboc ɻagôlôŋ bu seŋ lau ma kôm ɻac sêtisac.

20 ɻawapac tö dinaŋ kôm lau toŋ daŋ sêmbac ndu. Ma lau ɻatô naŋ sêmbac ndu dom, naŋ sêlic su, magoc sem si ɻalôm kwi dom. Mba! ɻac sêsap ɻac si mêtê sac dôŋ ɻapaŋ. ɻac sem akiŋ ɻalau sac ma anötöi gwam naŋ sêmasaŋ ɻa gol ti silba ma brons ti hoc ma ɻa a. Gwam hoŋ dinaŋ gitôm dom bu sêlic gameŋ me sêŋgô yom, ma sêŋsêlêŋ dom, tigeŋ lau nom-ŋga sem akiŋ ɻac ɻapaŋ. **21** Ma ɻac sêkôm mêtê sac daêsam tôm sic ɻamalac ndu, sêpec balö, sêkôm mêtê mockaiŋ-ŋga, ma sem kaŋ gêŋ. ɻac sêlic ɻawapac dau, magoc sem dau kwi dom, ɻac sêsap si mêtê sac dinaŋ dôŋ ɻapaŋ.

10

Aŋela kêŋ bapia sauŋ daŋ têŋ Jon

¹ Têŋ dinaŋ aö galic aŋela ŋaŋga daŋ sip akêŋ undambê meŋ. Iŋ ndê ŋakwê gitôm dao, ma gasuŋ bu êp daŋ yêc iŋ ŋagôlônŋ ŋahô-ŋga. Iŋ ndê aŋgô andô ŋawasi gitôm ac, ma iŋ gahi gitôm alhô ti ya. ² Ma iŋ kôc bapia sauŋ daŋ naŋ kac sa su, yêc iŋ amba. Iŋ sip gi ma kêŋ gahi gasê-ŋga kalhac nom, ma gahi andô-ŋga kalhac gwêc. ³ Ma iŋ mbwêc ŋaŋga, gitôm layon daŋ taŋ. Têŋ ndoc iŋ mbwêc, naŋ aö gaŋgô awha ⁷ sêta yom, naŋ ŋakêcsia gitôm wapap gic. ⁴ Aö gaŋgô awha ⁷ dinaŋ su, ma bu wato ŋac si yom sip bapia, tigeŋ awha daŋ akêŋ undambê sôm têŋ aö bu, “To yom naŋ am ŋgô akêŋ awha wapap-ŋga ⁷, naŋ dom. Mba! Kôc dôŋ ma sêc ahuc yêc am-ŋga.”

⁵ Goc aŋela naŋ kalhac nom ti gwêc, naŋ tôc iŋ amba andô-ŋga pi undambê. ⁶ Iŋ bu sôm yom ma puc dôŋ ŋa Anötö ndê ŋaê, dec sôm, “Aö wasôm yom ŋandô yêc iŋ naŋ mbo tali ŋapaŋ, naŋ aŋgô-ŋga, iŋ naŋ kêŋ undambê ma nom ti gwêc, ma gêŋ hoŋ naŋ sêmbo gameŋ dinaŋ. Dahôŋ têm daŋ tiyham dom, ⁷ bu gêŋ hoŋ naŋ Anötö kêmatinŋ tidôŋ muŋ su, ma yêc siŋ dau e meŋ têŋ kwahic dec, naŋ oc meŋ sa tiawê. Têŋ bêc naŋ aŋela ti-7-ŋga yu dahuc, naŋ gêŋ hoŋ dinaŋ oc ŋandô sa tôm iŋ hoc asê gwanaŋ su têŋ lau propet naŋ sem akiŋ iŋ.”

⁸ Dinaŋ su, goc awha akêŋ undambê naŋ aö gaŋgô su, naŋ sôm yom têŋ aö tiyham bocdec bu, “Am sa têŋ aŋela naŋ kalhac nom ma gwêc, naŋ ndi, ma kôc bapia naŋ kac sa yêc iŋ amba, naŋ su.” ⁹ Bocdinaŋ aö gatêŋ aŋela dau ga,

ma gandac bapia sauŋ dinaŋ. Ma iŋ sôm têŋ aö, "Am kôc su, ma neŋ. Yêc whamsuŋ am oc êmsahê ɳaganda gitôm lêp. Tigeŋ bapia dau oc kôm am nem ɳatac yham dom." ¹⁰ Aö gakôc bapia sauŋ dau su yêc iŋ amba, ma gaŋ. Yêc whaŋsuŋ aö kasahê bu ɳaganda gitôm lêp, tigeŋ tiŋambu sip aö ɳatac gi ma kôm aö ɳatac yham dom. ¹¹ Goc Anötö sôm têŋ aö, "Am oc hoc yom asê tiyham gitôm propet, ma sôm yom pi lau daêsam, pi lau titon-titon ma lau awha têŋtêŋ, ma pi kiŋ sêwhiŋ."

11

Anötö ndê propet lu

¹ Dinaŋ su, goc Anötö kêŋ gakoc baliŋ daŋ têŋ aö bu wanem dôhôŋ gêŋ. Ma iŋ sôm têŋ aö, "Am ndi, ma nem dôhôŋ aneŋ lôm dabuŋ, ma alta naŋ kalhac dê. Ma lau naŋ sêtoc aö sa ma sêteŋ mbec têŋ aö sêmbo dindê, naŋ sê ɳac sa. ² Tigeŋ nem dôhôŋ gameŋ yêc lôm dabuŋ ɳabatêmndö dom, bu aö gakêŋ gameŋ dinaŋ têŋ lau sambuc ti ɳac si gameŋ. Ma ɳac oc sênem gôliŋ aneŋ malac dabuŋ, ma sêngwiniŋ aneŋ lau gitôm ayô 42. ³ Magoc aö wakêŋ ɳaclai têŋ aneŋ propet lu, dec iŋlu oc sêsoč ɳakwê yeyec ma sêsôm aneŋ yom asê gitôm bêc 1,260."

⁴ Propet lu dau sêlhac Pômdau, naŋ gêm gôliŋ nom sambuc, naŋ aŋgô-ɳga, sêtôm a olib lu, ma sêtôm yakaiŋ lu. ⁵ Lau naŋ bu sêkôm iŋlu ɳa yom, naŋ oc sêmbac ndu ɳalêŋ bocdec. Ya oc sa yêc iŋlu whasuŋ ma neŋ ɳac su. ⁶ Ma

têŋ ndoc sêhoc Anötö ndê yom asê, naŋ sêkôc ɻaclai bu sêsôm u ndic dom yêc umboŋ. Ma sêkôc ɻaclai bu sênem bu kwi ti dac, ma bu sêkêŋ ɻawapac tidau-tidau têŋ lau nom-ŋga têŋ ndoc bocke naŋ iŋlu atac whiŋ naŋ.

⁷ Têŋ iŋlu si têm sêhoc Anötö ndê yom asê-ŋga pacndê su, naŋ aö galic bu gêŋ sac daŋ pi akêŋ suŋ baliŋ sac dinaŋ meŋ, ma gic siŋ têŋ iŋlu. Ma iŋ ku iŋlu dulu ma gic iŋlu ndu. ⁸ Ma iŋlu si ɻamlan sêyêc ɻambwa sêyêc malac atu dau ɻa-malac lôm. Yêc malac atu dau lau sic iŋlu si Pômdau ndu pi a gicso dau, ma bocdinaŋ lau ɻatô sem malac dau ɻaê kwi ma sêsam bu Sodom ma Isip. ⁹ Têŋ dinaŋ, lau akêŋ nom ɻagameŋ hoŋ, ma akêŋ lau titoŋ-titoŋ ma awha têŋtêŋ hoŋ tahê iŋlu si ɻamlan gitôm bêc tö ma ɻadaŋga. Ma ɻac sêkêŋ yao bu lau daŋ sêŋsuŋ iŋlu dom. ¹⁰ Lau sac nom-ŋga sêtisambuc bu iŋlu sêmbac ndu, ma ɻac sêkêŋ gêŋ ɻayham-ɻayham têŋ dandi ti atac ɻayham atu. ɻahu bu muŋ-ŋga propet lu dinaŋ sêkêŋ ɻawapac têŋ ɻac.

¹¹ Aö galic bu iŋlu sêyêc boc-dinaŋ tôm bêc tö ma ɻadaŋga, goc Anötö kêŋ iŋ ndê wayahô tali-ŋga têŋ iŋlu dec sêtisa tiyham ma sêlhac. Ma lau hoŋ naŋ sêlic, naŋ sêtöc dau ɻandô. ¹² Ma aö gaŋgô Anötö ta yom awha atu têŋ iŋlu ma sôm bu ɻêpi sa sêtêŋ iŋ sêmeŋ. Goc dao daŋ kôc iŋlu sa ɻêpi undambê si, ma iŋlu si ɻacyo sêlic. ¹³ Têŋ têm dinaŋ tiyhô atu gêm, ma malac atu dau ɻagameŋ ɻatô sêtisac. Gitôm sêwhê malac dau kôc ti gameŋ 10, ma

gameŋ 9 sêyêc ɻayham, ma gameŋ ti-10-ŋga tisac. Ma lau 7,000 sêmbac ndu. Gêŋ dau kôm lau naŋ sêmbo tali, naŋ sêtoc dau atu, ma sêtoc Anötö undambê-ŋga ndê waê ti ɻaclai atu sa.

¹⁴ Dinaj ti ɻawapac tilu-ŋga, ma titö-ŋga kêpiŋ bu hôc asê.

Dahuc ti-7-ŋga taŋ

¹⁵ Têŋ dinaŋ ajela ti-7-ŋga yu dahuc, ma aõ gaŋgô awha daësam sêta yom ɻanya yêc undambê bocdec bu, "Kwahic dec yac neŋ Pômdau lu iŋ ndê Mesaya sem gôliŋ nom ɻagameŋ sambuc. Ma gôliŋ dau oc pacndê dom."

¹⁶ Ma lau bata 24 naŋ sêndöc ɻac si pôŋ yêc Anötö aŋgô-ŋga, naŋ sêhu dau aŋgô sip nom, ma sêmpîŋ iŋ, ¹⁷ ma sêşôm, "O Pômdau Anötö ɻaclai ɻadau, am naŋ mbo têŋ ɻamata-ŋga, ma kwahic dec mbo. Yac bu anem danje am bu am gêm gôliŋ nom ti am nem ɻaclai atu.

¹⁸ Lau nom-ŋga atac ɻandê sa, magoc kwahic dec ɻac oc sêŋsahê am nem atac ɻandê. Ndoc meŋ su, bu am êmsahê lau naŋ sêmbac ndu su. Ma am oc kêŋ ɻagêyô ɻayham têŋ lau hoŋ naŋ sem akiŋ am, lau propet ti am nem lau dabuŋ, ma têŋ lau hoŋ naŋ sêtoc nem ɻaê sa, lau tiwaê, ma lau waêmba sêwhiŋ. Tigeŋ lau naŋ sêkôm nom tisac, naŋ am oc seŋ ɻac su."

¹⁹ ɻac sêmpîŋ Anötö su, goc gatam yêc Anötö ndê lôm dabuŋ undambê-ŋga kac sa, ma aõ galic apa Anötö ndê pwac dabuŋ-ŋga yêc lôm dabuŋ ɻalôm. Ma sickac ti wapap gic, ma

aö gaŋgô ɳantij atu, ma tiyhô gêm ma u gic
ŋalhuc atu ma ɳaŋga gitôm ais.

12

Awhê daŋ, ma Akô

¹ Têj dinaŋ gêŋ dalô atu daŋ hôc asê yêc undambê, ma kôm aö gasö. Aö galic awhê daŋ, ma ac kêgihi iŋ ahuc gitôm ɳakwê. Ayô yêc iŋ gahi ɳapu, ma tata 12 sac iŋ ɳagôlônj gitôm kiŋ si sanem. ² Awhê dau daê, ma iŋ ndê ndoc kôc balêkoc-ŋga meŋ sa. Tu dinaŋ-ŋga dec iŋ kêsahê ɳandê atu, ma tanj asê. ³ Ma gêŋ dalô daŋ tiyham hôc asê yêc undambê. Aö galic gêŋ kokoc atu gitôm akô daŋ. Iŋ ndê ɳagôlônj 7, ma ɳapo 10. Ma sanem kiŋ-ŋga 7 sac iŋ ndê ɳagôlônj 7. ⁴ Ma iŋ ndê ɳaŋguc gic tata umboŋ-ŋga daësam sa, ma kêbalip ɳac sêsip nom si. Tata toŋ lu gacgeŋ sêlhac umboŋ, ma toŋ daŋ iŋ kêbalip sip nom gi. Goc iŋ gi kalhac awhê dau aŋgô-ŋga, ma hôŋ bu iŋ kôc balêkoc su, goc iŋ neŋ.

⁵ Ma awhê dau kôc balêkoc ɳgac* daŋ. Iŋ ɳgac naŋ oc nem gôliŋ lau nom-ŋga hoŋ ti ɳaclai atu, gitôm iŋ kôc tôc kiŋ-ŋga ain tu êmatôc ɳac-ŋga. Akô tac whiŋ bu neŋ balêkoc dau, tigeŋ gitôm dom. ɳahu bu sêŋgaho balêkoc dau su pi undambê gi, bu mbo whiŋ Anötö naŋ ndöc pôŋ atu. ⁶ Ma balê dinda kölhö

---

* **12:5** Awhê dinaŋ iŋ ti dôhôŋ Anötö ndê lau. Ma balê dau Yisu. Ma akô dinaŋ iŋ ti dôhôŋ Sadaj. Iŋ kêsahê bu seŋ Yisu su magoc gitôm dom. Dec tijambu iŋ kêŋ kisa Yisu ndê lau, magoc Anötö yob ɳac.

kêtî gi mbo gameñ sawa. Anötö kêyaliñ gameñ sa gwanañ yêc dindê, bu yob awhê dau gitôm bêc 1,260.

⁷ Têj dinañ aö galic siñ atu yêc undambê. Anötö ndê ajela ñamata-ñga Maikel ti ij ndê ajela sic siñ têj akô, ma akô ti ndê ajela sac sic siñ ô. ⁸ Magoc akô ndê ñaclai gitôm dom, dec ij ti ndê ajela sac si mala sêmbo undambê-ñga mba. ⁹ Anötö ndê ajela sésoc ñac su ma sêmbaliñ ñac sésip nom si. Iñ akô akwa dinañ, nañ dasam ij ndê ñaê bu Sadan me ñgac yejec. Iñ êlêmê kësau lau nom-ñga ma kêtôm ñac bu sêkôm mêtê sac.

¹⁰ Têj ndoc dinañ aö gangô awha atu dañ yêc undambê, nañ sôm, "Kwahic dec Anötö ndê ndoc bu nem gôliñ nom sambuc-ñga, nañ hôc asê su, ma ij tôt ij ndê ñaclai asê yêc awê. Iñ ndê gweleñ nem lau si-ñga kwahic dec ñandô sa, ma lau hoñ oc sêlic †Mesaya ndê ñaclai. Têj ñamata-ñga Sadan kalhac Anötö angô-ñga têj acsalô ma ôbwêc hoñ, ma kégôliñ yom pi yac neñ asidôwai. Magoc kwahic dec Anötö kêmasuc ij su yêc undambê. ¹¹ Dac nañ Anötö ndê Domba kêc siñ, nañ puc yac neñ asidôwai dôñ, ma sêhoc Anötö ndê yom ñandô asê. Ma tu dinañ-ñga ñac sêku Sadan dulu. Sêlhac ñanga ma sêtöc dau dom bu lau sêndic ñac ndu. ¹² Bocdinaj mac lau undambê-ñga, atac ñayham ma atisambuc. Tigeñ ñawapac atu gic mac lau nom ti gwêc-ñga ñawaê. Oyaê. Sadan sip têj mac men, ma ij tac ñandê atu andô. Ñahu bu ij kêyalê bu ij ndê têm tiapê su."

¹³ Têŋ ndoc akô gêlic bu sêsoc iŋ su sip nom gi, naŋ iŋ gic hu kêbulu awhê naŋ kôc balêkoc ŋgac naŋ. ¹⁴ Tigeŋ Anötö kêŋ ŋamakê lu têŋ awhê dau gitôm macmpoŋ atu daŋ ndê, bu hu sa ndi mbo iŋ ndê mala naŋ Anötö kêyaliŋ sa su yêc gameŋ sawa. Yêc dinaj Anötö oc yob iŋ tôm yala tö ma ayô 6, bu akô dau kôm iŋ tisac dom. ¹⁵ Têŋ dinaj akô kac whasuŋ sa ma guluc bu atu sa bu hêc awhê dau su. ¹⁶ Magoc Anötö gêm awhê dau sa ma kôm nom hôc kôc, e bu naŋ sa akêŋ akô whasuŋ naŋ sip nom ŋalôm gi. ¹⁷ Têŋ dinaj akô tac ŋandê têŋ awhê dau, ma hu iŋ siŋ sa gi, bu ndic siŋ têŋ iŋ ndê lau wakuc ŋatô. ɻac lau naŋ daŋga wambu Anötö ndê yomsu ti sêsap Yisu ndê yom ŋandô dôŋ. ¹⁸ Ma akô dau gi kalhac kêpiŋ gwêc ŋadali.

13

Gêŋ sac atu daŋ pi akêŋ gwêc ŋalôm meŋ

¹ Ma aö galic gêŋ sac atu daŋ pi akêŋ gwêc ŋalôm meŋ. Iŋ ndê ŋagôlôŋ 7, ma ŋapo 10, ma sanem 10 sac ŋapo ŋahô tôm gi. Ma aö galic ŋaê sac sambuc 7 sêyêc iŋ ndê ŋagôlôŋ 7 dinaj. ² Gêŋ sac dau ŋa-anĝô gitôm pôsip pôm atu ŋaê lepat, ma gahi gitôm bea ndê, ma whasuŋ atu gitôm layon ndê. Ma akô naŋ kalhac gwêc ŋadali, naŋ kêŋ ndê ŋaclai ti licwalô têŋ gêŋ sac dinaj, bu nem gôliŋ lau sac nem iŋ anĝô. ³ Aö galic gamboc atu yêc gêŋ sac ndê ŋagôlôŋ daŋ, naŋ gitôm sic iŋ ndu su, magoc gêŋ dau tisa ma ŋayham sa tiyham. Lau sac nom-ŋga hoŋ naŋ sêlic gêŋ dau, naŋ

sêhêdaê ma sêñkuc gêj sac dau. ⁴ Ma sêlic bu akô kêj iŋ ndê ɻaclai têj gêj sac, dec ɻac sêtoc akô sa ma sem akiŋ iŋ, ma sem akiŋ gêj sac dau whiŋ. Ma sêşôm têj dandi, “Aluê! Gêj sac dinaŋ hôc gêlêc gêj hoj su. ɻamalac daŋ gitôm dom bu ndic siŋ têj iŋ!”

⁵ Gêj sac dau kôc ɻaclai bu sôm yom toc dau sa-ŋga ma yom sac-sac gitôm ayô 42. ⁶ Dec gêj sac dau kac whasuŋ sa bu sôm yom sac s ambuc pi Anötö, ma pi iŋ ndê ɻaê, ma pi undambê, ma pi lau naŋ sêndöc undambê whiŋ. ⁷ Ma iŋ kôc ɻaclai bu ndic siŋ têj Anötö ndê lau dabuŋ ma ku ɻac dulu. Iŋ kôc ɻaclai atu bu nem gôliŋ lau hoj, lau akêŋ nom ɻagameŋ hoj, ma akêŋ lau titoŋ-titoŋ, ma awha têŋtêŋ. ⁸ Ma lau nom-ŋga hoj naŋ si ɻaê yêc Buku Taŋli-ŋga dom, naŋ oc sêtoc gêj sac sa ma sêñem akiŋ iŋ. Anötö ndê Domba yob Buku Taŋli-ŋga dau. Iŋ Domba naŋ nom dindec mbasi eŋ, ma Anötö kêyalinj iŋ sa ma kêyalê bu tiŋambu, lau oc sêndic iŋ ndu.

⁹ Asa ndê daŋgasuŋ bu yêc, naŋ ɻgô yom dindec. ¹⁰ Yomandô! ɻawapac daêsam oc sêhôc asê. Lau ɻatô sic ɻawaê bu sêndöc gapocwalô, ma ɻatô oc sêndic ɻac ndu ɻa bieŋ baliŋ. Bocdinaŋ mac lau dabuŋ, alhac ɻaŋga ma ahu nem akêŋ whiŋ siŋ dom.

Gêj sac tilu-ŋga pi sa akêŋ nom ɻalôm

¹¹ Têj dinaŋ aö galic gêj sac daŋ tiyham pi sa akêŋ nom ɻalôm meŋ. Iŋ ndê ɻapo sauŋ lu, gitôm domba ɻatu daŋ ndê. Magoc iŋ ndê

awha atu gitôm layon ndê. ¹² Gêj sac ɣamata-ŋga naŋ sic iŋ pi ɣagôlôŋ magoc ɣayham sa tiyham, naŋ kēŋ ndê ɣaclai atu tēŋ gêj sac tilu-ŋga dinaŋ, dec iŋ gêm góliŋ gêm iŋ aŋgô, ma kêgilí lau nom-ŋga hoŋ bu sênem akiŋ gêj sac ɣamata-ŋga dinaŋ. ¹³ Ma gêj sac tilu-ŋga kôm gêj dalô atu-tu. Iŋ sôm, ma ya sip akêŋ undambê meŋ, ma lau hoŋ sêlic. ¹⁴ Iŋ kôc ɣaclai bu kôm gêj dalô nem gêj sac ɣamata-ŋga aŋgô, gêj sac naŋ sic iŋ ɣa bieŋ balinj, magoc mbo tali. Bocdinaŋ iŋ kôm gêj dalô ma kêsau lau nom-ŋga naŋ sêkêŋ whiŋ Yisu dom, ma kēŋ yatu têŋ ɣac bu sêmasaŋ gêj sac ɣamata-ŋga ndê ɣagatu. ¹⁵ Ma iŋ kôc ɣaclai bu yu wayahô sôc gêj ɣagatu, dec gêj dau sôm yom asê. Ma lau naŋ sem akiŋ gêj ɣagatu dom, dec iŋ gic ɣac ndu. ¹⁶ Iŋ kac lau hoŋ ma sôm ɣaŋga bu sêkôc ɣadalô daŋ pi ɣac si amba andô-ŋga me pi ɣac si sêcbala. Lau tiwaê ma lau waêmba, lau ti lêlôm ma lau ɣalôm sawa, lau naŋ sem akiŋ ɣadaui ti lau naŋ sêmbo ɣambwa, lau hoŋ iŋ kac ɣac bu sêkôc ɣadalô dinaŋ. ¹⁷ Ma iŋ gic yao bu asa naŋ kôc ɣadalô dom, naŋ gitôm dom bu nemlhi gêj, ma gitôm dom bu kēŋ gêj têŋ lau bu sênemlhi. Ma ɣadalô dau dinaŋ, iŋ gêj sac ɣamata-ŋga ndê ɣaâ me ɣaâ ɣanamba.

¹⁸ Gêj sac ɣanamba dau ɣahu yêc siŋ dau. Asa naŋ ɣamalac ti gauc atu, naŋ êŋsahê bu kip namba dau ɣahu sa. Namba dau iŋ ɣamalac daŋ ndê namba, ma iŋ ndê namba 666.

14

Jon gêlic Anötö ndê Domba ti iŋ ndê lau

¹ Tiŋambu aö galic Anötö ndê Domba kalhac Lôc †Sayon. Ma lau 144,000 naŋ iŋlu damba si ŋaê kalhac ŋac si sêcbala, naŋ sêlhac sêwhiŋ iŋ. ² Ma aö gaŋgô awha daŋ sa akêŋ undambê. Awha dau gitôm bu hêc ŋakêcsia, ma gitôm wapap naŋ gic atu, ma gitôm hap naŋ lau wê-ŋga sic. ³ Lau 144,000 dinaŋ sêlhac pôŋ atu, ti aŋela atu hale ma lau bata 24 si aŋgô-ŋga, ma sem wê wakuc daŋ. Anötö gêm lau dinaŋ si yêc ŋamalac nom-ŋga hoŋ ŋalôm, ma ŋac tawasê sêŋyalê wê dau. ⁴ ŋac lau dinaŋ sem dabuŋ dau ŋapep, ma mêtê sac naŋ kôm ŋamalac ŋadômbwi sa yêc Anötö aŋgô-ŋga,* naŋ sêkôm daŋ dom. Gameŋ bocke naŋ Anötö ndê Domba bu ndi, naŋ ŋac sêŋkuc iŋ. Domba dau gêmlhi ŋac su yêc ŋamalac nom-ŋga, ma kêŋ ŋac sêlhac iŋlu Anötö aŋgô-ŋga gitôm gêŋ ŋandô mbêc. ⁵ ŋac sêšôm yom tasaj daŋ dom, ma ŋac si giso mbasi.

Aŋela tö si yom

⁶ Aö taŋhê gameŋ tiyham ma galic aŋela daŋ hu mbo umboŋ, naŋ kôc ŋawaê ŋayham bu hoc asê têŋ lau yêc nom ŋagameŋ hoŋ, ma têŋ lau titon-titon ma awha têŋtêŋ hoŋ. ŋawaê

---

* **14:4** Jon to yom ma sôm bu lau dau sêyêc sêwhiŋ lauwhê dom, dec sêmbo ŋawasi yêc Anötö aŋgô-ŋga. Magoc lau tigauc daêsam gauc gêm bu yom dau hêganôŋ mêtê sac tidau-tidau naŋ kôm ŋamalac ŋadômbwi sa yêc Anötö aŋgô-ŋga. Awhê lu ŋgac naŋ sem dau su, naŋ bu sêyêc sêwhiŋ dau, dec Anötö oc lic sac dom.

ŋayham dau oc yêc ŋapaŋ, ma oc pacndê dom.
7 Iŋ sôm ŋa awha atu, “Atoc Anötö sa ma anem
 akiŋ iŋ, bu iŋ kêŋ undambê ti nom, ma gwêc
 ti bubata hoŋ. Ma kwahic dec iŋ ndê ndoc
 êmatôc lau-ŋga meŋ sa su. Bocdinaj atöc iŋ,
 ma apo iŋ ndê waê sa.”

8 Dinaŋ su, ma aŋela tilu-ŋga meŋ ma sôm,
 “Malac atu Babilon[†] tisac su. Aŋgô su naŋ!
 Babilon tisac sambuc. Iŋ hu Anötö siŋ ma kôm
 mêtê sac, ma hê lau daêsam sêsa iŋ ndê lêŋ
 sac sêŋkuc iŋ, e ŋac si gauc timboloc tôm lau
 naŋ sênôm wain ma kêŋiŋ ŋac.”

9 Ma aö galic aŋela titö-ŋga meŋ kêkuc aŋela
 lu dinaŋ, ma iŋ sôm ŋa awha atu, “Mac lau
 hoŋ naŋ atoc gêŋ sac ma iŋ ndê ŋagatu sa,
 ma akôc iŋ ndê ŋadalô pi nem sêmbalam me
 amam, naŋ aŋgô. **10** Mac oc aŋsahê Anötö ndê
 atac ŋandê. Yomandô! Iŋ ndê atac ŋandê atu
 gitôm wain ŋaŋga naŋ iŋ kêc sip laclhu bu mac
 anôm. Mac oc alhad Anötö ndê Domba ma
 aŋela dabuŋ aŋgô-ŋga, ma atap nem ŋagêyô
 sac sa. Gêŋ ŋandê solpa ma ya oc kêŋ ŋandê
 atu têŋ mac. **11** Y ommandô! Lau hoŋ naŋ sem
 akiŋ gêŋ sac me iŋ ndê ŋagatu, ma sêkôc iŋ
 ndê ŋaē ŋanamba pi ŋac si ŋamlic, naŋ oc
 sêtap ŋawapac atu dinaŋ sa. Gameŋ naŋ ŋac
 sêmbo, naŋ yawasu oc pi ŋapaŋ, ma oc pacndê
 dom. ŋac oc sêŋsahê ŋandê atu dau tôm
 acsalô ti ôbwêc hoŋ, ma ŋac oc sêŋwhaŋ dau

[†] **14:8** Tijambu Jon to yom pi malac atu Babilon, ma gêm
 dôhôŋ iŋ pi awhê mockaiŋ-ŋga daŋ. Asam yêc Rev 17:19, ma
 alic footnote yêc Rev 17:1.

dom."

¹² Yom dec kēj puc mac lau naŋ daŋam wambu Anötö ndê yomsu ma akēj whiŋ Yisu. Alhac ŋaŋga, ma ahu nem akēj whiŋ siŋ dom!

¹³ Dinaŋ su, goc aō gaŋgô awha daŋ sa akēj undambê, naŋ sôm tēj aō bu, "To yom bocdindec. Tēj kwahic dec ma ndi, lau hoŋ naŋ sêsap si sêkēj whiŋ Pômdau dôŋ e sêmbac ndu, naŋ oc sêtap Anötö ndê mwasij atu sa." Ma ɻalau Dabuŋ sôm, "Yomandô! ɻac oc sêŋwhaŋ dau yêc gweleŋ naŋ sêlhac ŋaŋga ma sêkôm. Ma ɻac si gweleŋ ɻa-ɻandô oc êŋkuc ɻac pi undambê ndi."

Anötö ndê aŋela sic gêŋ ɻandô nom-ŋga sa

¹⁴ Tēj dinaŋ aō galic dao sêsêp daŋ, ma ɻamalac daŋ gitôm ɻamalac ndê Atu ndöc dao ɻahô. Sanem gol daŋ sac iŋ ɻagôlôŋ, ma iŋ kôc bieŋ mbwê-alö ma ɻamata sac andô. ¹⁵ Ma aŋela daŋ sa akēj Anötö ndê lôm dabuŋ, ma ta yom awha atu tēj iŋ naŋ ndöc dao ɻahô bocdec bu, "Kwahic dec ôm nom-ŋga ɻandô sa, ma gêŋ hoŋ tilôwê su. Bocdinaŋ dec kôc nem bieŋ sa ndi, ma ndic gêŋ ɻandô sa pitigeŋ." ¹⁶ Dec iŋ naŋ ndöc dao ɻahô, naŋ sip tēj nom gi, ma tim gêŋ ɻandô nom-ŋga ɻa iŋ ndê bieŋ dinaŋ, goc gic hoŋ sa sêpitigeŋ.

¹⁷ Ma aŋela daŋ tiyham sa akēj lôm dabuŋ undambê-ŋga meŋ, naŋ kôc bieŋ mbwê-alö daŋ ɻamata sac andô. ¹⁸ Ma aŋela daŋ tiyham naŋ yob ya yêc Anötö ndê alta, naŋ sa meŋ, ma mbwêc awha atu tēj aŋela naŋ hôc bieŋ

ŋamata bu, “Kôc nem bieŋ, ma sôc ôm wain-ŋga naŋ yêc nom, naŋ ndi, ma ndic wain ŋandô sa. Bu wain ŋandô kwahic dec ŋalôwê sa su.” ¹⁹ Dec aŋela dau sip nom gi ma tim wain ŋandô nom-ŋga ŋa iŋ ndê bieŋ. Ma iŋ gic sa pi gameŋ sénem kiŋ wain ŋakwi-ŋga. Gêŋ dinaŋ ti dôhôŋ Anötö ndê atac ŋandê pi lau sac nom-ŋga. ²⁰ Ma aö galic bu sem kiŋ wain ŋandô nom-ŋga dinaŋ yêc malac atu ŋamakê. Ma dac atu sa meŋ, ma hêc sa ŋasawa baliŋ gitôm 300 kilometra, ma suŋ ŋagapoŋ atu. ŋagapoŋ dau, hosi daŋ bu lom, dec oc meŋ têŋ iŋ tôkwa.

15

Aŋela 7 ma ŋawapac 7

¹ Dinaŋ su, ma aö galic gêŋ dalô atu daŋ tiyham yêc undambê, dec gasö ŋandô. Aŋela 7 sêkôc ŋawapac atu 7 bu sêkêŋ pi lau sac nom-ŋga, naŋ ti ŋawapac ŋambu-ŋga naŋ Anötö oc kêŋ. Bu ŋawapac 7 dinaŋ oc ndic dabiq iŋ ndê atac ŋandê pi lau nom-ŋga e nom ŋatêm pacndê. ² Ma aö galic gêŋ daŋ gitôm gwêc naŋ ŋawa gitôm glas, ma ya yêc ŋalôm. Ma lau naŋ sêku gêŋ sac atu d ulu, naŋ sêlzac gwêc dau ŋamakê. ŋac lau naŋ sêtec bu sénem akiŋ gêŋ sac dau me sêtoc iŋ ndê ŋagatu sa, ma sêkôc iŋ ndê ŋaê ŋanamba dom, ma ŋalêŋ dau dec sêku iŋ dulu. ŋac sêkôc gêŋ wê-ŋga ŋaê hap naŋ Anötö dau kêŋ têŋ ŋac. ³ Ma ŋac sem Anötö ndê ŋgac akiŋ Moses ndê wê ma Anötö ndê Domba ndê wê. ŋac sem bocdec, “O Pômdau Anötö ŋaŋga. Am kôm gêŋ atu-tu

ti gêñ ñayham daësam. O Kinj atu, nañ gêm gôliñ nem lau tôm têm hoñ, am nem lêñ iñ lêñ ñandô ma gitêñ ej. ⁴ O Pômdau, am tigeñ dabuñ. Bocdinaj solop bu lau hoñ sêtoc am, ma sêtoc am nem waêm sa. Lau akêñ gameñ hoñ oc sêmeñ ma sénem akiñ am, bu kwahic dec sélic yêc awê bu am kôm gêñ hoñ ñalêñ gitêñ ej.”

⁵ Dinañ su, ma aö galic lau Israel-ñga si †bac dabuñ ñagatam kac sa yêc undambê. Bac dau ti lau Israel-ñga si lôm dabuñ yêc gameñ sawa, nañ sêkêñ Anötö ndê yomsu yêc ñalôm. ⁶ Ma aŋela 7 sêsa akêñ lôm dabuñ dau sêmeñ, ma sêkôc ñawapac atu 7. Ñac sêsôc ñakwê ñawasi sêsêp, ma sêkic po gol kêgihi ñac ñabapo. ⁷ Ma aŋela atu hale si dañ kôc sùc 7 nañ sêmasañ ña gol, ma kêñ têñ aŋela 7 dinañ. Anötö nañ mbo tali ñapanj, nañ kêñ ñawapac tidau-tidau nañ tôc iñ ndê atac ñandê asê, nañ sip sùc 7 dinañ e meñhu. ⁸ Têñ dinañ yawasu atu nañ meñ akêñ Anötö ndê ñawasi ti licwalô, nañ gêm lôm dabuñ ñalôm ahuc. Ma tu dinañ-ñga gitôm dom bu lau dañ sêsôc lôm dabuñ sêndi e aŋela 7 sêndic dabiñ si gweleñ sêkêñ ñawapac 7-ñga dinañ pacndê.

16

Sùc ñawapac-ñga 7

¹ Têñ dinañ aö gañgô awha atu dañ yêc lôm dabuñ ta yom têñ aŋela 7 dinañ bocdec bu, “Andi, ma ñawapac tôc Anötö ndê atac ñandê

asê-ŋga naŋ yêc mac nem sùc, naŋ atac sa sip nom ndi.”

² Dec ajela ŋamata-ŋga tisa ma pô iŋ ndê sùc tuc, ma kēŋ ŋawapac daŋ sip nom gi. Ma lau naŋ sêkôc gêŋ sac ndê ŋadalô ma sêpôŋ haduc têŋ iŋ ndê ŋagatu, naŋ gamboc andô gêm ŋac ahuc ma sêŋsahê ŋandê atu.

³ Goc ajela tilu-ŋga pô iŋ ndê sùc tuc sip gwêc, ma gwêc gêm dau kwi ti dac yeyec gitôm ŋgac batê daŋ ndê dac. Ma gêŋ tali gwêc-ŋga hoŋ sêmbac ndu.

⁴ Ajela titö-ŋga pô iŋ ndê sùc tuc sip bu ti bubata, dec sêti dac. ⁵ Ma aö gaŋgô ajela naŋ yob bu, naŋ sôm, “O Pômdau dabuŋ ŋandô, am naŋ mbo têŋ ŋamata-ŋga, ma kwahic dec mbo. Am kêmatôc lau, ma kēŋ ŋagêyô têŋ ŋac ŋalêŋ gitêŋ. ⁶ Iŋahu bu lau dinaŋ sêkêc am nem lau propet ti lau dabuŋ si dac siŋ. Ma kwahic dec am kēŋ dac têŋ ŋac sênôm. ŋagêyô dau gic ŋac ŋawaê solop.” ⁷ Iŋ sôm yom dinaŋ su, goc aö gaŋgô awha daŋ sa akêŋ alta, naŋ ô yom ma sôm, “Aêc, Pômdau Anötö ŋaclai Iŋadau. Am kêkuc yom ŋandô ma kêmatôc lau, ma kēŋ ŋagêyô solop têŋ ŋac.”

⁸ Têŋ dinaŋ ajela tihale-ŋga pô iŋ ndê sùc tuc pi ac, dec ac pec lau nom-ŋga gitôm ya gêŋ ŋac. ⁹ ŋac sêŋsahê ŋandê atu ma sétisac ŋandô. Magoc ŋac si ŋalôm ŋadandi ma ŋac sem dau kwi dom, ma sétoc Anötö naŋ kêŋ ŋawapac dau têŋ ŋac, naŋ sa dom. Mba! ŋac sêsôm yom sac sambuc pi iŋ ndê ŋaê.

10-11 Goc aŋela ti-5-ŋga pô iŋ ndê sùc tuc pi gêŋ sac ndê pôŋ atu, ma gameŋ hoŋ naŋ gêŋ sac gêm góliŋ, naŋ ŋasec sa. Gamboc sac daêsam sem lau sac nom-ŋga ahuc, ma sêŋsahê ŋandê atu e kôm ŋac sêseŋ êmbala. Magoc ŋac sem dau kwi ma sêhu si mêtê sac siŋ dom. Sêšôm yom sac-sac pi Anötö undambê-ŋga bu iŋ kêŋ ŋawapac dinaŋ têŋ ŋac.

12 Ma aŋela ti-6-ŋga pô iŋ ndê sùc tuc sip bu atu Yupiteres, dec bu dau pa. Bocdinaj kiŋ naŋ sêmeŋ akêŋ gameŋ ac pi-ŋga, naŋ si seŋ yêc bu sêlom bu dau. **13** Ma aõ galic ŋalau sac tö, naŋ sêtôm pocwê. Daŋ sa akêŋ akô whasuŋ, ma daŋ sa akêŋ gêŋ sac whasuŋ. Ma ŋalau sac titö-ŋga sa akêŋ propet tasanj* whasuŋ. **14** Sadaŋ ndê ŋalau sac tö dinaŋ sêkôm gêŋ dalô atu-tu. Ma sêsa si bu sêndic kiŋ nom-ŋga hoŋ sa, bu sêndic siŋ têŋ têm Anötö ɿaclai ɿadau ndê bêc atu hôc asê. **15-16** Ma ŋac sic kiŋ hoŋ sa sêmbo gameŋ naŋ yêc Yom Hibru sêsam bu Amagedon.

Pômdau sôm yom bocdec, “Ayob daôm ŋapep! Aõ wakêŋ puc pi ndoc wamenj-ŋga dom, aõ wamenj gitôm ŋgac kaŋ. Mac lau naŋ anem ali ma amasaŋ daôm ŋapep ambo, mac oc atac ŋayham tu atap Anötö ndê mwasiŋ sa-ŋga. Tigej lau naŋ sêmasaŋ dau dom têŋ bêc

---

* **16:13** Jon sam gêŋ sac tilu-ŋga naŋ sa akêŋ nom ŋalôm (Rev 13:11-18) bu propet tasanj. ɿahu bu iŋ kôm gêŋ dalô atu-tu bu êŋsau lau nom-ŋga. Alic Rev 19:20.

aö wambu wameŋ, naŋ ŋac oc maya dau atu, gitôm lau naŋ sêmbo ŋamlic ŋambwa.”

17 Têŋ dinaŋ aŋela ti-7-ŋga pô iŋ ndê sùc tuc pi umboŋ. Ma awha atu daŋ akêŋ pôŋ atu yêc lôm dabuŋ ta yom ma sôm, “Gêŋ hoŋ pacndê su!” **18** Ma sickac ti wapap gic ti ŋakêcsia atu, ma tiyhô gêm. Tiyhô dau atu andô. Têŋ lau ŋamata-ŋga si têm e meŋ têŋ kwahic dec, tiyhô daŋ gêm atu gitôm iŋ dinaŋ dom. **19** Anötö gauc gêm malac atu Babilon ndê lau si mêtê sac, dec kêmâtôc ŋac gitôm iŋ kêŋ iŋ ndê tac ŋandê atu sip laclhu daŋ ma kêŋ têŋ ŋac bu sênôm. Ma tu dinaŋ-ŋga tiyhô atu dau gêm e gic malac atu Babilon kôc gi toŋ tö. Ma lau nom-ŋga si malac hoŋ sétisac bocdinaj. **20** Ma nduc ti lôc hoŋ singa. **21** Ma u ŋalhuc ŋanya gitôm hoc ais sip meŋ tuc lau. Ais dinaŋ atu sac ma ŋadehe gitôm 40 kilogram tôm gi. Gêŋ dau kêŋ ŋawapac atu têŋ lau nom-ŋga, ma sêsôm yom sac sambuc pi Anötö.

17

Awhê mockaiŋ-ŋga ma gêŋ sac

1 Ma aŋela naŋ sêkôc sùc 7, naŋ si daŋ têŋ aö meŋ ma sôm, “Mweŋ ma lic! ɻagêyô naŋ Anötö oc kêŋ têŋ lauwhê mockaiŋ-ŋga hoŋ

ŋadinda,* naŋ ndöc gameŋ naŋ bu daësam sêpoc, n aŋ aö bu watôc têŋ am. ² Kiŋ nom-ŋga daësam sêtêŋ awhê mockaiŋ-ŋga dinaŋ si, ma sêkôm mêtê mockaiŋ-ŋga sêwhiŋ iŋ. Ma lau nom-ŋga sêŋkuc iŋ ndê mêtê sac sêwhiŋ, e ŋac si gauc timboloc gitôm lau naŋ sênôm wain ŋaŋga ma kêŋiŋ ŋac.”

³ Têŋ dinaŋ ɿalau Dabuŋ kôm aö gatuŋ kaiŋ daŋ sa, ma ajela dau kôc aö gasa gameŋ sawa ga. Ma yêc dindê aö galic awhê daŋ ndöc gêŋ sac kokoc ŋahô. Gêŋ sac dinaŋ ndê ŋagôlôn 7, ma ŋapo 10, ma aö galic ŋaê sac-sac gêm iŋ ŋamlic sambuc ahuc. ⁴ Awhê dau sôc ŋakwê ŋayham dadalô kokoc ma ŋamayaŋ. Ma iŋ kêgôlôn dau ŋa gol, ma hoc ŋayham, ma ŋa gêŋ ŋawasi gwêc-ŋga naŋ sêsam bu pearl. Sùc gol daŋ yêc iŋ amba, ma iŋ ndê mêtê sac ti mêtê ŋadômbwi atu naŋ iŋ kôm, naŋ sip sùc dau ŋalôm e meŋhu. ⁵ Ma iŋ ndê ŋaê naŋ ŋahu yêc siŋ dau, naŋ sêto pi iŋ sêcbala bocdec bu:

Malac atu Babilon.

Lauwhê mockaiŋ-ŋga ma mêtê ŋadômbwi
nom-ŋga hoŋ

---

* **17:1** Yêc 17:5 Jon whê sa bu yom naŋ iŋ to pi lauwhê mockaiŋ-ŋga ŋadinda, naŋ hêganôŋ malac Babilon, ma Rev 18:1-24 tôc ŋalêŋ naŋ Anötö oc kêŋ ŋagêyô têŋ iŋ, naŋ asê. Lau ŋatô gauc gêm bu iŋ to yom dau pi malac Rom. Ma lau ŋatô sêŋyalê bu yom dau gitôm yom gôliŋ daŋ, ma hêganôŋ lau hoŋ naŋ sêtec bu sêsôc Anötö ŋapu ma sêkêŋ kisa iŋ ndê lau, tôm lau Babilon-ŋga sêkôm têŋ lau Israel-ŋga muŋ su. Mêtê mockaiŋ-ŋga ti dôhôŋ pi mêtê sac naŋ lau kaiŋ dinaŋ sêkôm (alic Ais 23:16-17; ma Nah 3:4). Jon sôm bu awhê mockaiŋ-ŋga ndöc kêpiŋ bu daësam, tôm malac Babilon dau (Jer 51:13).

ɻadinda.

6 Inj awhê naŋ kêgilí lau nom-ŋga bu sêndic Anötö ndê lau dabuŋ naŋ sêhoc yom asê pi Yisu, naŋ ndu. Ma aö galic bu dac naŋ sêkêc siŋ, naŋ kôm awhê dinaj ndê gauc tisac, gitôm inj nôm wain ɻaŋga. Aö galic inj ma gasö ɻandô.

7 Goc aŋela ndac aö bocdec bu, “Bocke dec am sö? Kêŋ daŋam aö, dec oc wawhê gêŋ sac ti ɻagôlônj 7 ma ɻapo 10, ma awhê naŋ ndöc gêŋ sac dau ɻahô, naŋ ɻahu sa têŋ am. **8** Gêŋ sac dinaj inj mbo muŋ-ŋga, magoc kwahic dec inj aŋgô mba. Ma tiŋambu inj oc pi sa akêŋ suŋ balinj sac ma Anötö oc seŋ inj su niŋga gacgeŋ. Ma lau nom-ŋga oc sêhêdaê ɻandô têŋ têm sêlic gêŋ sac dau. ɻahu bu ɻamata-ŋga gêŋ sac dau mbo, ma kwahic dec aŋgô mba, tigeŋ tiŋambu oc mbu meŋ tiyham. Anötö kêyalê lau sac nom-ŋga dinaj gwanaŋ su, têŋ ndoc inj kêŋ undambê ti nom, dec inj to ɻac si ɻaê sip Buku Taŋli-ŋga dom.

9 “Lau naŋ sêkôc gauc ɻapep, naŋ oc sêŋyalê gêŋ dau ɻahu. Gêŋ sac ndê ɻagôlônj 7 sem dôhôŋ lôc 7 naŋ awhê dau ndöc. **10** Ma sem dôhôŋ kiŋ 7 whiŋ. Kiŋ amanđaŋ si ndoc pacndê su, ma kwahic dec kiŋ ti-6-ŋga gêm gôliŋ mbo, ma kiŋ ti-7-ŋga ndê ndoc yêc dôŋ yêc. Tiŋambu kiŋ dau oc meŋ, magoc inj oc nem gôliŋ ɻasawa balinj dom. **11** Ma gêŋ sac naŋ muŋ-ŋga mbo, ma kwahic dec aŋgô mba, naŋ oc ti kiŋ ti-8-ŋga. Inj oc mbo whiŋ kiŋ 7 si tonj, magoc inj gic waê bu Pômdau oc seŋ inj su niŋga. **12** Ma ɻapo 10 naŋ am gêlic, naŋ sêti

dôhôij kiŋ 10 naŋ si ndoc sênenem gôliŋ-ŋga yêc dôŋ yêc. Tigeŋ têŋ ndoc gêŋ sac mbu meŋ bu nem gôliŋ, naŋ kiŋ 10 dinaŋ oc sênenem gôliŋ sêwhiŋ iŋ. Magoc ŋac si ndoc dau oc apê eŋ.

¹³ ɻac hoŋ oc sêpiŋ dau dôŋ, ma sêkêŋ ɻac si ɻaclai têŋ gêŋ sac ma sêšôc iŋ ɻapu. ¹⁴ Ma ɻac oc sêndic siŋ têŋ Anötö ndê Domba ti iŋ ndê lau. Tigeŋ Domba dau oc ku ɻac dulu. ɻahu bu Anötö ndê Domba iŋ kiŋ hoŋ si Kij, ma iŋ pômdau hoŋ si Pômdau. Ma iŋ ndê lau oc sêlhac sêwhiŋ iŋ. ɻac lau naŋ iŋ kêyalij ɻac sa sêti iŋ ndê, ma kêgalêm ɻac sa, ma sêsap si sêkêŋ whiŋ iŋ dôŋ ɻapaŋ.”

¹⁵ Ma aŋela dau gic têku yom ma sôm têŋ aö, “Am gêlic bu daêsam naŋ awhê mockaiŋ-ŋga ndöc. Bu dinaŋ sem dôhôij lau titoj-titoj ma lau awha têŋtêŋ, ma lau akêŋ nom ɻagameŋ hoŋ. ¹⁶ Ma am gêlic gêŋ sac ti iŋ ndê ɻapo 10 naŋ sêti dôhôij kiŋ sac 10 dinaŋ. ɻac oc sêkêŋ kisa awhê mockaiŋ-ŋga dau, ma sêkôm iŋ tisac. ɻac oc sêkôc iŋ ndê ɻakwê su, sêneŋ iŋ ndê ɻamsôm, ma sêkêŋ ya neŋ iŋ su. ¹⁷ ɻac oc sêkôm bocdinaj, ɻahu bu Anötö dau kêŋ gauc sip ɻac si ɻalôm bu sêkêŋ si ɻaclai têŋ gêŋ sac ma sêšôc iŋ ɻapu, ma sêkêŋ kisa awhê mockaiŋ-ŋga. Anötö k êyalij ɻagêyô dinaŋ sa gwanaŋ su, ma kiŋ sac dinaŋ oc sêkôm iŋ ndê yom ɻandô sa. ¹⁸ Awhê mockaiŋ-ŋga naŋ am gêlic su, iŋ ti dôhôij malac atu naŋ kiŋ nom-ŋga hoŋ s êsôc iŋ ndê ɻagôliŋ sac-ŋga ɻapu.”

18

Babilon tisac

¹ Dinaŋ su, ma aö galic aŋela daŋ tiyham sip akēŋ undambê meŋ. Iŋ ndê ɻaclai atu, ma iŋ ndê ɻawâti ɻawasi atu pô nom. ² Ma iŋ mbwêc awha atu, "Malac atu Babilon tisac su. Aēc, tisac su ma tigasaŋ. Kwahic dec lau daŋ oc sêndöc malac dau tiyham dom, ma oc ti ɻalau sac si gameŋ, ma mbac naŋ seŋ gêŋ ɻasu, naŋ si gameŋ. ³ Malac dau tisac, ɻahu bu iŋ wê lau nom-ŋga sêsa seŋ sac-ŋga gitôm awhê mockaiŋ-ŋga daŋ. Kiŋ nom-ŋga sêkôm mêtê sac sêwhiŋ iŋ, ma lau nom-ŋga bocdinaŋ. ɻac sêŋkuc iŋ ndê mêtê sac e ɻac si gauc timboloc tôm lau naŋ sênôm wain ma kêŋiŋ ɻac. Ma lau sêtidulu gêŋ-ŋga sêtap awa atu sa tu iŋ ndê mêtê êmwasiŋ dau ɻa gêŋ ɻayham-ɻayham-ŋga."

⁴ Ma aö gaŋgô awha daŋ tiyham akēŋ undambê naŋ sôm yom bocdec, "O aneŋ lau. Anjô! Alhö su yêc malac dinan ma ambo awê, mboe mac aŋkuc iŋ ndê mêtê sac ma atap ɻawapac atu sa tôm iŋ dau. ⁵ Alhö su, ɻahu bu iŋ ndê sac pi e gi suŋ undambê sa, ma Anötö gauc gêm mêtê sac hoŋ dinan. ⁶ Kwahic dec sac naŋ malac dau kôm têŋ lau, naŋ oc sêô tidim lu mbu têŋ iŋ. Iŋ oc êŋsahê ɻawapac atu, naŋ hôc gêlêc ɻawapac naŋ iŋ kêŋ têŋ lau, naŋ su. Oc nditôm iŋ nôm gêŋ yêc dau ndê laclhu ɻawapac-ŋga naŋ iŋ kêŋ têŋ lau sênôm. ⁷ Têŋ ɻamata-ŋga iŋ toc dau sa, ma kêmwasinj dau ɻa gêŋ ɻayham-ɻayham. Tigeŋ kwahic dec iŋ

oc ê̄nsahê ɻawapac ti ɻandê atu ô gê̄ ɻayham dinaŋ su. Tôm ɻasawa baliŋ lec iŋ sôm yom pi dau bocdec bu, 'Aö gambo gatôm kwin, ma oc wambo ɻayham eŋ. Wataŋ daŋgibo gitôm awhê sawa daŋ dom.' ⁸ Tu dinaŋ-ɻga, yêc bêc tigeŋ ɻalôm, ɻawapac daêsam oc nem iŋ ahuc. Iŋ ndê lau oc sêpônda gê̄ daneŋ-ɻga, daêsam oc sêmbac ndu ma daêsam oc sêtaŋ danggibo, ma Pômdau Anötö oc kêŋ ya neŋ iŋ su. Anötö iŋ ɻaclai ɻadau, ma iŋ oc êmatôc iŋ, ma kêŋ ɻawapac hoŋ dinaŋ têŋ iŋ.

⁹ "Ma kiŋ nom-ɻga naŋ sêkôm mêtê sac sêwhiŋ iŋ, ma sêpo dau sa ɻa iŋ ndê gê̄ ɻayham-ɻayham, naŋ oc sêlic yawasu atu naŋ sa akêŋ iŋ. Ma ɻac oc sêtaŋ atu pi iŋ. ¹⁰ ɻandê naŋ iŋ hôc, naŋ oc kôm ɻac sêtöc dau atu, ma ɻac oc sêlhac ahê ma sêtaŋ bocdec bu, 'Oyaê, Oyaê! O malac atu Babilon. Muŋ-ɻga am malac ti ɻaclai atu! Tigeŋ acgatu ɻasawa tigeŋ lec am tisac, ma gacgeŋ giŋam su!'

¹¹ "Ma lau sêtidulu gê̄-ɻga bocdinaŋ. ɻac hoŋ oc sêtaŋ atu tu iŋ-ɻga. ɻahu bu iŋ giŋga su, ma lau mba bu sênenlhi ɻac si wapa tiyham. ¹² Muŋ-ɻga lau Babilon-ɻga semlhi ɻac si gê̄ kaiŋ gitôm gol, silba, ma ɻhoc ɻayham-ɻayham, pearl, ma po ɻawasi ti ɻadalô ɻayham-ɻayham. Ma semlhi a ɻayham tidaу-tidaу, ma gê̄ daêsam naŋ lau sêmasaŋ ɻa a ɻayham-ɻayham, ma ɻa elepan ɻapo ti ain, brons, ma hoc ɻawasi. ¹³ M a semlhi gê̄ naŋ dakêŋ sip gê̄ daneŋ-ɻga gitôm msê, ma semlhi a ɻakwi ti gê̄ ɻamalu ɻayham ɻaoli

atu-tu, wain, olib ɳakwi, bolom ma plawa. Ma semlhi makao, domba, hosi, ma kaleta. Ma semlhi lau ɳatô tu bu sêtî ɳac si lau akinj ɳambwa-ɳga.

¹⁴ “B OCDINAJ lau wapa-ɳga dinaj oc sêsmôm, ‘Gêj ɳayham-ɳayham hoj na j am tac whij, na j kwahic dec giŋga su. Am nem mone ti ɳawasi hoj pacndê sambuc.’ ¹⁵ Lau na j sétidulu gêj dau ma sétap mone daësam sa yêc Babilon, na j oc sêlhac ahê ti sétoc dau atu, ma sêhu daŋgibo atu asê ti sétaj. ¹⁶ M a ɳac oc sêmbwêc, ‘Oyaê, Oyaê, malac atu! ɳamata-ɳga am nem lau sêsmôc ɳakwè ɳayham gitôm ki j si. Ma g ol ti pearl ma hoc ɳayham-ɳayham daësam ti nem gôlôj atu. ¹⁷ Tigej acgatu ɳasawa tigej ma gêj ɳayham hoj dinaj singa su.’

“Ma lau na j sem gôlij wa j atu gwêc-ɳga, ma lau na j sêkôm gwelej sêmbo wa j, ma lau na j sépi wa j sêsmôc sêsa tu sétap awa sa-ɳga, na j hoj oc sêlhac ahê ma tahê. ¹⁸ Têj ndoc sêlic yawasu atu na j pi akêj malac dau, na j ɳac oc sêsmôm, ‘Malac da j hôc gêlêc malac atu dinaj su dom. Yomandô!’ ¹⁹ ɳac si ɳalôm oc ɳawapac atu e sêkêj kop pi ɳac ɳagôlôj. Ma ɳac oc sétaj atu ti sêmbwêc bocdec bu, ‘Oyaê, Oyaê, malac atu! ɳamata-ɳga i j malac ti lêlôm. Ma wa j ɳadau hoj na j sêkôc wapa sêsmôc sêsa ɳapa j, na j sétap mone atu sa yêc i j. Magoc acgatu ɳasawa tigej lec ma i j giŋga su.’”

²⁰ Ma a ö gaŋgô awha da j sôm yom bocdec bu, “Mac lau undambê-ɳga hoj atac ɳayham

atu! Anötö ndê lau taposer, ti lau propet, ma lau dabun ɻatô, mac hoj atisambuc! Kwahic dec Anötö kêj ɻagéyô têj malac atu Babilon, ô mêtê sac naŋ Babilon kôm têj mac.”

²¹ Têj dinaŋ aŋela ɻanjaŋ daŋ hôc hoc atu daŋ sa, goc tuc sîp gwêc gi, ma sôm, “Ijalêŋ tigeŋ Anötö oc tôc iŋ ndê ɻaclai asê ma seŋ malac atu Babilon su. ²² Lau daŋ oc sêmbo malac dau ɻalôm tiyham dom. Oc tôm dom bu daŋgô lau wê-ŋga sêyu gasuc me dahuc ma sêndic hap tiyham. Ma lau naŋ sêkôm gweleŋ tidau-tidau me lau naŋ sêmasaŋ bolom, naŋ si daŋ oc sêmbo tiyham dom. ²³ Lam daŋ oc ɻawê sa dom, ma lauwhê ti ɻgac oc sênenem dau tiyham dom. Muŋ-ŋga lau Babilon-ŋga naŋ sêtidulu gêŋ, naŋ sêti lau tiwaê nom-ŋga. Ma Babilon ndê mêtê sac gic wasu lau hoj e ɻac si gauc kêŋsôŋ ma wê ɻac sêsa seŋ sac-ŋga. ²⁴ Ma yêc malac dau, lau sêkêc Anötö ndê lau propet ti ndê lau dabun si dac siŋ, tôm ɻac sic Anötö ndê lau ɻatô ndu yêc nom ɻagameŋ hoj.”

19

Lau undambê-ŋga sêmpij Anötö

¹ Têj dinaŋ aõ gaŋgô ɻ akêcsia atu yêc undambê g itôm lau daêsam sêmbwêc bocdec, “Haleluya! Tampiŋ yac neŋ Anötö, bu iŋ ndê ɻaclai ti waê ma ɻawasi atu, ma mwasiŋ nem lau si-ŋga yêc iŋ tawasê. ² Tampiŋ iŋ, bu iŋ kêmatôc lau ɻalêŋ gitêŋ ma ti yom ɻandô.

Bu malac atu Babilon iŋ gitôm awhê mockainj-ŋga daŋ, ma iŋ ndê mêtê sac tidau-tidau kôm gameŋ nom-ŋga hoŋ sétisac. Ma kwahic dec Anötö kêmatoč malac dau ma kēŋ ɻagéyô atu ô iŋ ndê lau akiŋ si dac.” ³ Ma ɻac hoŋ sêmbwêc tiyaham ma sêsôm, “Haleluya! Yawasu atu oc pi akêŋ Babilon ɻapaŋ.” ⁴ Ma lau bata 24 ti aŋela atu hale sépôŋ haduc ma sêmpij Anötö naŋ ndöc ndê pôŋ atu. Ma sêmbwêc bocdec, “Yomandô! Haleluya!”

⁵ Têŋ dinaŋ aö gaŋgô awha daŋ s a akêŋ pôŋ atu, naŋ sôm, “O Anötö ndê lau akiŋ! Mac lau hoŋ naŋ atoc iŋ sa ma asôc iŋ ɻapu, mac lau tiwaê ma lau waembâ hoŋ ampiŋ yac neŋ Anötö!” ⁶ Ma aö gaŋgô awha daësam sêmbwêc yom tiyaham. ɻakêcsia dau gitôm bu hêc atu, ma gitôm wapap gic. Ma sêsôm, “Haleluya! Yac neŋ Pômdau, Anötö ɻaclai ɻadau, gêm gôliŋ gêŋ hoŋ. ⁷ Datoc iŋ ndê waê sa ti atac ɻayham atu! Bu ndoc meŋ sa bu Anötö ndê Domba nem iŋ ndê awhê.* Awhê dau kêmasaŋ dau su, ⁸ ma Anötö kēŋ ɻakwê ɻayham ma ti ɻawasi atu têŋ iŋ bu sôc.” ɻakwê ɻayham dinaŋ gêm dôhôŋ mêtê gitêŋ hoŋ naŋ Anötö ndê lau dabuŋ sêkôm.

⁹ Goc aŋela dinaŋ sôm têŋ aö, “To yom dindec, ‘Atac ɻayham mac lau hoŋ naŋ Anötö kêgalêm mac sa bu aneŋ Domba ndê mwasiŋ nem awhê-ŋga.’” Ma iŋ gic têku yom ma sôm, “Yom dindec iŋ Anötö ndê yom ɻandô.” ¹⁰ Aö

---

* **19:7** Awhê naŋ Domba oc nem, naŋ gêm dôhôŋ lau hoŋ naŋ sêkêŋ whiŋ Yisu, naŋ sêti iŋ ndê gôlôwac dabuŋ.

gaŋgô yom dinaj su, goc gahu dauŋ gayêc iŋ gahi-ŋga bu wampiŋ iŋ. Magoc iŋ kalhac aö ahuc ma sôm, “Mba! Kôm bocdinaŋ dom! Bu aö ŋgac akiŋ ŋambwa, gitôm am, ma gitôm am nem asidôwai hoŋ naŋ sêsap yom ŋandô pi Yisu dôŋ. Pôn̄ hamduc têŋ Anötö ma nem akiŋ iŋ tigeŋ! Bu yom ŋandô naŋ lau sêhoc asê pi Yisu, naŋ ti lau propet si yom, naŋ ŋahu andô.”

Sij atu têŋ bêc ŋambu-ŋga

11 Têŋ dinaŋ aö galic undambê kac sa, ma hosi sêsêp daŋ kalhac aö aŋjôn-ŋga. Ma ŋgac naŋ ndöc hosi dau ŋahô, naŋ sêsam iŋ ndê ŋaê bu “Iŋgac sôm yom ŋandô ti kôm ndê yom ŋandô sa-ŋga.” Iŋ kêmâtôc yom ma gic siŋ têŋ lau ŋalêŋ gitêŋ. **12** Iŋ tandô gitôm ya ŋawê, ma sanem kiŋ-ŋga daêsam sac iŋ ŋagôlôn. Ma ŋaê naŋ Anötö to pi iŋ, naŋ ŋamalac daŋ sêŋyalê dom. Iŋ tigeŋ kêyalê. **13** Aö galic ŋakwê baliŋ naŋ iŋ sôc, naŋ dac hi ahuc.[†] Sêsam iŋ ndê ŋaê bu, “Anötö ndê Yom.” **14** Ma lau siŋ-ŋga undambê-ŋga sêndöc hosi sêsêp, sêšôc ŋakwê sêsêp ŋawasi ŋayham, ma sêŋkuc iŋ. **15** Aö galic bieŋ ŋamata sa yêc iŋ ndê whasuŋ bu ndic lau sac nom-ŋga, ma iŋ kôc tôc kiŋ-ŋga ti ŋaclai atu bu êŋgwiniŋ ŋac ma ku ŋac dulu. Anötö ŋaclai ŋadau iŋ tac ŋandê atu pi lau nom-ŋga, ma ŋgac dinaj oc kwê ŋac dôŋ, gitôm lau sêkwê wain ŋandô dôŋ e ŋakwi sa.

[†] **19:13** Lau ŋatô gauc gêm bu dac dinaj iŋ ndê ŋacyo si dac - alic Rev 14:14-20; ma Ais 63:1-3. Ma ŋatô gauc gêm bu Yisu dau ndê dac, naŋ iŋ ndê ŋacyo sêkêc siŋ.

16 Ma aö galic bu sêto ñaê dañ pi iŋ ndê ñakwê, ma pi iŋ apuhu bocdec bu, “Kiŋ hoŋ si Kiŋ, ma pômdau hoŋ si Pômdau.”

17 Têŋ dinaŋ aö galic aŋela dañ kalhac ac ñahô. Ma iŋ mbwêc awha atu têŋ mbac hoŋ naŋ sêhu sêmbo lôlôc bocdec bu, “Akac daõm sa ameŋ, bu aneŋ mwasiŋ atu naŋ Anötö kêmasaŋ. **18** Ameŋ ma aneŋ lau sac nom-ŋga si ñamsôm. Kiŋ ti lau bata siŋ-ŋga ma lau atu-tu, ma lau siŋ-ŋga ti ñac si hosi, lau akiŋ ti lau naŋ sêmbo ñambwa, ma lau tiwaê ma lau waêmba, lau hoŋ dinaŋ mac ameŋ aneŋ ñac si ñamsôm.”

19 Ma aö galic gêŋ sac ñamata-ŋga, ma kiŋ nom-ŋga, ma ñac si lau siŋ-ŋga hoŋ sêkac dau sa bu sêndic siŋ têŋ iŋ naŋ ndöc hosi sêsep ñahô ti iŋ ndê lau. **20** Magoc sêkôc gêŋ sac dau dôŋ, ma propet tasaŋ whiŋ. Propet tasaŋ dinaŋ, iŋ gêŋ sac tilu-ŋga naŋ kôm gêŋ dalô atu-tu gêm gêŋ sac ñamata-ŋga aŋgô. Iŋ kôm gêŋ dalô dinaŋ ma kêsau lau naŋ gêŋ sac ndê ñadalô kalhac ñac si sêcbala ma sêpôŋ haduc têŋ iŋ ndê ñagatu. Têŋ ndoc sêlô gêŋ sac lu dinaŋ dôŋ, naŋ ñac sic iŋlu ndu dom. Sêmbo tali, ma sêmbaliŋ iŋlu sêsip sê atu ya-ŋga, naŋ gêŋ ñandê solpa golom ñapaŋ. **21** Ma bieŋ ñamata sa akêŋ ñgac naŋ ndöc hosi ñahô whasuŋ, ma gic iŋlu si lau hoŋ ndu. Ma mbac hoŋ sêhu sêsip ma seŋ ñac si ñamsôm. Seŋ ma seŋ ma seŋ, e sêlic ña tandô.

20

Yala 1,000

1 Ma aö galic aŋela daŋ sip akēŋ undambê meŋ. Iŋ aŋela naŋ kôc ki bu yob suŋ baliŋ sac ŋagatam. Ma iŋ kôc sen gapocwalô-ŋga atu daŋ yēc iŋ amba. **2-3** Iŋ sip nom gi ma kôc akō dōŋ, mboc akwa naŋ dasam bu ŋgac yejec me Sadan. Iŋ kôc iŋ ma sô iŋ dōŋ ŋa sen dinaŋ, goc kēbalıŋ iŋ sip suŋ baliŋ gi. Ma iŋ kēlahi gatam ahuc ma sap dōŋ. Sadan oc ndöc gapocwalô dinaŋ gitôm yala 1,000. Bocdinaŋ oc tôm dom bu iŋ sa ndi bu êŋsau lau nom-ŋga tiyham e yala 1,000 dinaŋ pacndê su. Ma tinjambu Anötö oc êŋgapwêc iŋ su ma iŋ oc sa awê meŋ ma mbo ŋasawa apê.

4 Aö taŋhê undambê tiyham, ma galic lau naŋ Anötö kēŋ ŋaclai tēŋ ŋac bu sêmatôc lau, naŋ sêndöc si pôŋ atu. Ma aö galic lau ŋatô. Muŋ-ŋga lau dinaŋ sêlhac ŋaŋga ma sêpuc Anötö ndê yom dōŋ, ma sêhoc yom asê pi Yisu. ŋac sêpôŋ haduc tēŋ gêŋ sac ma tēŋ iŋ ndê ŋagatu dom, ma sêkôc iŋ ndê ŋadalô pi ŋac si sêcbala me amba dom. Ma tu dinaŋ-ŋga lau ŋatô sêkêŋ kisa ŋac ma sêtim ŋac si ŋagôlôn kic. Magoc kwahic dec Anötö uŋ ŋac sa sêmbo tali tiyham, bu sênen g ôliŋ sêwhiŋ Yisu gitôm yala 1,000. **5** Dinaŋ ti têm lau ŋamata-ŋga sêtisa-ŋga. Lau ŋatô naŋ sêmbac ndu su, naŋ oc sêtisa dom e yala 1,000 dinaŋ pacndê. **6** Lau naŋ sêtisa tēŋ têm ŋamata-ŋga dinaŋ, ŋac lau dabuŋ ma sêtap Anötö ndê mwasiŋ atu sa. ŋac oc sêti lau dabuŋsiga bu sêlhac Anötö lu Yisu anjô-ŋga, ma ŋac oc sênen góliŋ sêwhiŋ iŋ gitôm yala 1,000. Ma ŋac oc sêmbo ŋayham

têŋ bêc Anötö êmatôc lau, bêc naŋ lau sêmbac ndu tidim tilu-ŋga.

Sadaŋ ndê têm pacndê

⁷ Tiŋambu, têŋ yala 1,000 dinaŋ pacndê su goc Anötö oc êŋgapwêc Sadaŋ su yêc gapocwalô. ⁸ Ma iŋ oc sa ndi bu êŋsau lau naŋ sêmbo nom ŋagameŋ hoŋ, ma ndic ŋac sa bu sêndic siŋ têŋ Anötö ndê lau. Sadaŋ oc ndic lau daësam andô sa, nditôm gaŋgac gwêc-ŋga, oc dasê sa nditôm dom. Anötö ndê ŋacyo dinaŋ sêtôm Gog ma Magog.* ⁹ Aö galic ŋac sêti akêŋ gameŋ hoŋ ma sêŋsêlêŋ tawahô sa e sêhôc asê gameŋ naŋ Anötö ndê lau sêndöc. Gameŋ dinaŋ malac atu naŋ Anötö tac whinj. Ma sêŋgihi Anötö ndê lau ahuc bu sêndic ŋac, magoc Anötö kêŋ ya sip akêŋ undambê meŋ gêŋ ŋac hoŋ su. ¹⁰ Ma têŋ dinaŋ iŋ kêŋ ŋagêyô atu têŋ Sadaŋ naŋ kêsau ŋac. Iŋ kêbaliŋ iŋ sip sê atu ya ti gêŋ ŋandê solpa-ŋga, naŋ muŋ-ŋga sêmbaliŋ gêŋ sac lu propet tasaj sêsip si su. Yêc gameŋ dindê ŋac oc sêŋsahê ŋandê atu andô ŋapaŋ têŋ acsalô ma têŋ ôbwêc, oc pacndê dom.

Anötö oc êmatôc lau batê

¹¹ Dinaŋ su, goc aö galic pôŋ sêsêp atu, ma Pômdau dau ndöc ŋahô. Ma umboŋ ma nom giŋga su yêc iŋ aŋgô-ŋga, ma pacndê sambuc. ¹² Goc aö galic lau batê hoŋ naŋ sêtisa tiyham. Lau tiwaê, ma lau waêmba sêwhinj, hoŋ sêtisa

---

* **20:8** Gog ma Magog - ŋa  lu dinaŋ h gan n  lau hoŋ naŋ dangap c t n Anötö ma s k n kisa t n iŋ nd  lau. Alic yom  at  y c Ese 38-39.

s êmbo tali tiyham, ma sêlhac Anötö ndê pôj atu ɳa-ndö-ɳga. Muɳ-ɳga, têŋ ndoc lau dinaŋ sêmbo tali, naŋ yom pi ɳac si mêtê, ma gêŋ hoj naŋ sêkôm, naŋ sêto sip buku yêc undambê. Ma kwahic dec Anötö kac buku hoj dinaŋ sa, ma Buku Taŋli-ɳga whiŋ, bu êmatôc ɳac hoj êŋkuc mêtê bocke naŋ sêkôm têŋ têm sêmbo tali. ¹³ Lau hoj naŋ sêmbac ndu sêsip gwêc si, naŋ sêtisa yêc gwêc ɳalôm. Ma lau batê sêsa akêŋ gameŋ bocke naŋ sêmbac ndu sêyêc naŋ. Ma Anötö kêmatôc ɳac hoj tôm gi, kêkuc gêŋ bocke naŋ ɳac sêkôm su. ¹⁴ Pacndê su, goc iŋ kêbaliŋ iŋ ndê ɳacyo lu naŋ sêsam bu, “ɳaclai Dambac Ndu-ɳga” ma “ɳaclai Lambwam-ɳga,” naŋ sêsip sê atu ya-ɳga ɳalôm si. Ya atu dinaŋ ti gameŋ bu lau sac sêmbac ndu tidim tilu-ɳga. ¹⁵ Ma lau hoj naŋ si ɳaē yêc Buku Taŋli-ɳga dom, naŋ Anötö kêbaliŋ ɳac sêsip ya atu sêwhiŋ.

21

Malac Jerusalem Wakuc

¹ Têŋ ndoc dinaŋ aö galic undambê wakuc, ma nom w akuc, bu nom ti gwêc ɳamata-ɳga ma undambê ɳamata-ɳga siŋga su. ² Ma aö galic malac dabuŋ Jerusalem wakuc, naŋ Anötö kêŋ sip akêŋ undambê meŋ. Iŋ kêgôlôŋ malac wakuc dau ɳa gôlôŋ ɳayham kêlêc, gitôm sêŋgôlôŋ awhê daŋ tu bu nem ɳgac-ɳga. ³ Ma aö gaŋgô awha atu daŋ sa akêŋ pôj atu meŋ, naŋ sôm, “Kwahic dec Anötö ma iŋ ndê lau oc sêmbo sêwhiŋ dau. Iŋ dau oc ndöc

whiŋ ɳac ti ɳac si Anötö, ma ɳac sêti iŋ ndê lau. ⁴ ɻawapac têm akwa-ɳga hoŋ pacndê su. Anötö oc puŋ tasulu su yêc iŋ ndê lau tandô. Ma ɳac oc sêmbac ndu me sêhôc ɳandê tiyham dom, ma ɳac oc tasulu sa me sêtaŋ daŋgibo tiyham dom.”

⁵ Ma iŋ naŋ ndöc pôŋ atu, naŋ sôm têŋ aö, “Kwahic dec aö oc wamasaj gêŋ hoŋ tiwakuc. Am to yom naŋ aö wasôm têŋ am, bu aneŋ yom iŋ yom ɳandô, ma am to sip bapia bu lau sêsam ma sêkêŋ whiŋ.” ⁶ Goc iŋ sôm têŋ aö, “Aö gac hu gêŋ hoŋ, ma wandic dabij gêŋ hoŋ. Aêc, aö gati ɳamata gêŋ hoŋ, ma aö gati ɳambu gêŋ hoŋ. Ma kwahic dec gêŋ hoŋ ɳandô sa su. Lau hoŋ naŋ bu yô ɳac, naŋ wakêŋ bu têŋ ɳac sêrôm yêc Bubata Taŋli-ɳga. Aö wakêŋ bu dau têŋ ɳac ɳambwa. ⁷ Lau hoŋ naŋ sêlhaç ɳaŋga ma sêku sac dulu, naŋ oc sêwêkaiŋ gêŋ wakuc hoŋ dindec. Aö watî ɳac si Anötö, ma ɳac oc sêti aneŋ balêkoc awhê ma ɳgac. ⁸ Tigeŋ lau naŋ sêtöc dau ma sêseç si sêkeŋ whiŋ Yisu ahuc, ma lau naŋ sêkeŋ whiŋ dom, lau naŋ sêkôm mêtê sac ti mêtê mockaiŋ-ɳga, ɳac naŋ sic ɳamalac ndu, lau m bectoma, lau naŋ sem akiŋ gwam, ma lau naŋ sêkôm tasaj, lau kaiŋ dinaŋ hoŋ oc sêwêkaiŋ gameŋ ya-ɳga, naŋ ya sa ɳapaŋ, ma gêŋ ɳandê solpa oc tuŋ ɳac. Gêŋ dinaŋ ti ɳac si sêmbac ndu tilu-ɳga.”

⁹ Aö gaŋgô yom dinaŋ su, goc aŋela daŋ têŋ aö meŋ. Iŋ aŋela 7 naŋ sêkôc sùc ɳawapac ɳambu-ɳga-ɳga, naŋ si daŋ. Ma iŋ sôm têŋ aö bu, “Mweŋ, ma lic! Aö watôc têŋ am,

awhê naŋ Anötö ndê Domba oc nem.” ¹⁰ Goc ḥjalau kôm aö gatuŋ kaiŋ daŋ sa, ma aŋela dau kôc aö sa ma kēŋ aö galhac lôc atu daŋ ḥahô. Ma malac dabuŋ Jerusalem, naŋ Anötö kēŋ sip akēŋ undambê meŋ, naŋ iŋ tōc tēŋ aö. ¹¹ Anötö ndê ḥawasi gêm malac dau ahuc. Ma malac dau ḥawasi sa gitôm hoc ḥayham jaspa ma ḥawa gitôm glas. ¹² Aö galic tuŋ balıŋ daŋ kēgihi malac dau, ma gatam 12, ma aŋela 12 naŋ sêyob gatam. Ma yêc gatam 12 aö galic ḥaē 12. Lau Israel-ŋga si gôlôwac toŋ 12 si ḥaē dinaj. ¹³ G atam tö sêyêc tuŋ têŋ ac pi-ŋga, gatam tö têŋ ac sip-ŋga, gatam tö yêc ḥamakê daŋga, ma gatam tö yêc daŋga. ¹⁴ Tuŋ dau sêkwê sac hoc atu 12 ḥahô. Ma aö galic Anötö ndê Domba ndê lau aposel 12 si ḥaē sêyêc hoc 12 dinaj.

¹⁵ Aŋela naŋ sôm yom dau têŋ aö, naŋ kôc gêŋ danem dôhôŋ gêŋ-ŋga daŋ naŋ sêmasaŋ ḥa gol, bu nem dôhôŋ malac, ma tuŋ ti gatam. ¹⁶ Iŋ gêm dôhôŋ malac, ma tap sa bu malac ḥabalıŋ-ŋga gitôm dôŋ 12,000, ma gic pôc-ŋga gitôm dôŋ 12,000, ma pi lôlôc-ŋga gitôm dôŋ 12,000.* ¹⁷ Ma iŋ gêm dôhôŋ tuŋ dau ḥadandi, naŋ gitôm dôŋ 144.† Iŋ kékuc dôhôŋ naŋ ḥamalac sênen dôhôŋ gêŋ-ŋga, ma gêm dôhôŋ malac dau. ¹⁸ Tuŋ dinaj, sêmasaŋ ḥa hoc ḥawasi jaspa. Ma malac dau sêmasaŋ ḥa gol ḥawasi atu ma ḥawa gitôm glas. ¹⁹⁻²⁰ Ma hoc

---

* **21:16** Dôŋ dinaj sêsam bu ‘Stedia,’ ma stedia 12,000 dinaj gitôm 2,200 kilometra. † **21:17** Dôŋ dinaj sêsam bu ‘Kyubit,’ ma kyubit 144 gitôm 65 mita.

atu-tu 12 naŋ tuŋ sac ɻahô, naŋ sêŋgôlôŋ ɻa thoc ɻayham-ɻayham. Sêŋgôlôŋ hoc ɻamata-ŋga ɻa hoc ɻayham naŋ sêsam bu jaspa, ma hoc tilu-ŋga sêŋgôlôŋ ɻa sapaya, ma hoc titö-ŋga e têŋ hoc a tu ti-12-ŋga, naŋ sêŋgôlôŋ ɻa aget, emerel, oniks, kanelian, krisolait, beril, topas, krisopras, yasint, ma ametis. ²¹ Ma gatam 12 dinaŋ sêmasaŋ ɻa gêŋ ɻawasi gwêc-ŋga 12 naŋ sêsam bu pearl. Ma seŋ atu naŋ gic malac dau kôc, naŋ sêmasaŋ ɻa gol ɻawasi atu, ma ɻawa gitôm glas.

²² Aö taŋhê malac, ma galic bu Anötö ndê lôm dabuŋ daŋ kalhac dom. ɻahu bu Pômdau Anötö ɻaclai ɻadau, lu iŋ ndê Domba sêndöc malac dau ɻalôm, ma lau malac-ŋga sêpônda lôm dabuŋ daŋ tu bu sênem akiŋ Anötö-ŋga dom. ²³ Ma ac ti ayô mba, ɻahu bu Anötö dau ndê ɻawasi pô malac, ma iŋ ndê Domba ndê ɻawê ti lam malac-ŋga. ²⁴ Lau akêŋ gameŋ hoŋ oc sêŋsêlêŋ sêmbo ɻawê atu naŋ sa akêŋ malac dau. Ma kiŋ nom-ŋga oc sêšôc malac dau sêndi ti ɻac si waê ti ɻawasi tôhôŋ. ²⁵ Ôbwêc ti ɻ asec pacndê sambuc, ma tu dinaŋ-ŋga oc sêšêc gatam ahuc dom. ²⁶ Gêŋ ɻawasi ma gêŋ tiwaê akêŋ nom ɻagameŋ sambob, naŋ Anötö oc kôc sa sôc malac dau ndi. ²⁷ Magoc gêŋ ɻadômbwi daŋ oc sôc ndi dom. Lau naŋ sêkôm mêtê sac ma lau tasau daŋ oc sêšôc sêndi dom. Lau naŋ si ɻaê yêc Anötö ndê Domba ndê Buku Taŋli-ŋga, naŋ tawasê oc sêšôc sêndi.

22

Bu Taŋli-ŋga

¹ Goc aŋela dinaŋ tōc Bu Taŋli-ŋga tēŋ aö, naŋ ŋawa gitōm glas. Bu dau hēc sa yēc Anötö ma Domba si pōŋ atu, ² ma k eselein kēkuc seŋ atu naŋ gic malac dau kōc. Ma A Taŋli-ŋga kalhac bu dau ŋamakē dangga lu-lu, ma gēm ŋandō tōm ayō hoŋ. Ma lau nom-ŋga hoŋ naŋ sēndōc malac Jerusalem wakuc, naŋ oc gēmbac kōm ŋac dom, bu A Taŋli-ŋga dau ŋalaui oc kōm ŋac ŋamlic ŋayham ŋapaŋ.

³ Tēŋ tēm ŋamata-ŋga Anötö pucbo nom tu ŋamalac si sac-ŋga, tigeŋ tēŋ tēm ŋambu-ŋga ŋawapac dau oc pacndē sambuc. Anötö lu Domba si pōŋ kiŋ-ŋga oc lhac malac lōm, ma iŋ ndē lau oc sēnem akiŋ iŋ yēc dindē. ⁴ ŋac oc sēlic iŋ aŋgō andō, ma iŋ ndē ŋaē oc yēc ŋac si sēcbala. ⁵ Gameŋ oc ŋasec sa tiyham dom, bu ôbwēc pacndē, ma lau oc sēpōnda lam ŋawē ti ac ŋawē dom. ɻahu bu Pômdau Anötö ndē ŋawē oc pō ŋac. Ma lau dinaŋ oc sêmbo ti sēnem gôliŋ sêtōm kiŋ ŋapaŋ.

Pômdau Yisu oc mbu meŋ

⁶ Aö galic gêŋ hoŋ dinaŋ su, goc aŋela dau sôm tēŋ aö, “Yom hoŋ dindec iŋ yom ŋandō, ma yom ŋayham tu lau hoŋ sêkēŋ whinj-ŋga. Pômdau Anötö naŋ kēŋ iŋ ndē ɻalau puc lau propet dōŋ, naŋ kwahic dec kēkiŋ iŋ ndē aŋela bu tōc gêŋ hoŋ dindec asê tēŋ iŋ ndē lau akiŋ. Ma gêŋ dau kēpiŋ bu oc ŋandō sa.”

⁷ Ma Yisu sôm, “Aŋgô! Kêpiŋ su oc wambu wameŋ. Asa naŋ kôc yom naŋ Anötö hoc asê gwanaŋ yêc buku dindec, naŋ sa ma daŋga wambu, naŋ oc tap Anötö ndê mwasiŋ atu sa.”

⁸ Aö Jon gaŋgô ma galic gêŋ hoŋ naŋ gato sip bapia dindec. Ma têŋ ndoc aŋela tôc gêŋ hoŋ dau asê têŋ aö su, naŋ aö gahu dauŋ gayêc iŋ gahi-ŋga bu wampiŋ iŋ. ⁹ Tigeŋ iŋ sôm têŋ aö, “Kôm bocdinaŋ dom! Pôŋ hamduc têŋ Anötö ma êmpiŋ iŋ tigeŋ! Aö ŋgac akiŋ ŋambwa, gatôm am, ma gatôm am nem asidôwai lau propet, ma gatôm lau naŋ daŋga wambu yom hoŋ naŋ yêc buku dindec.”

¹⁰ Goc iŋ sôm têŋ aö, “Ndoc meŋ kêpiŋ. Bocdinaŋ yom naŋ Anötö hoc asê yêc buku dindec naŋ, siŋ kwi dom, magoc kêŋ yêc lhu bu lau sêsam. ¹¹ Lau naŋ sêsap mêtê sac ma mêtê ŋadômbwi dôŋ, naŋ oc sêkôm sêmbo e Yisu mbu meŋ. Magoc lau naŋ sêsa lêŋ gitêŋ ma lêŋ dabuŋ, naŋ sêsap si lêŋ ŋayham dau dôŋ maŋ e Yisu mbu meŋ.”

¹² Ma Yisu sôm, “Am ŋgô! Kêpiŋ su oc wambu wameŋ, ma wakêŋ ŋagêyô ŋayham me sac têŋ lau hoŋ êŋkuc mêtê naŋ ŋac sêkôm. ¹³ ŋamata-ŋga têŋ gêŋ hoŋ, ma têŋ gêŋ hoŋ ŋambu-ŋga, aö dec gambo. Aêc, aö gati ŋamata gêŋ hoŋ, ma gati ŋambu gêŋ hoŋ. Aö gac hu gêŋ hoŋ, ma wandic bata gêŋ hoŋ. ¹⁴ Mac lau naŋ ambo ahê mêtê sac hoŋ, dec tôm mac aŋgwasiŋ nem ŋakwê ŋawasi sa, naŋ oc atap Anötö ndê mwasiŋ atu sa. Iŋ oc kêŋ mac aneŋ ŋandô yêc A Taŋli-ŋga, ma mac oc

asôc malac Jerusalem wakuc ɳagatam andi.
15 Magoc lau sac oc sêscôc sêndi dom. Lau mbectoma, lau naŋ sêkôm mêtê mockaiŋ-ŋga, ɳac naŋ sic ɳamalac ndu, ma lau naŋ sem akiŋ anötöi gwam, ti lau naŋ sêkôm tasaj ma ɳac naŋ atac whiŋ mêtê tasaj, lau hoŋ dinaj oc gacgeŋ sêmbo awê gitôm giام pôm.

16 “Aö Yisu dec, kakiŋ aneŋ aŋela bu hoc yom hoŋ dindec asê têŋ mac, bu andic dulu têŋ Anötö ndê lau dabuŋ hoŋ. Aö Dawid ndê Iŋahu, naŋ gambo gamuŋ iŋ, ma Dawid ndê Wakuc bocdinaj. Ma aö gatôm Têtênda, tata bêbêc-ŋga naŋ ɳawasi atu.”

17 ɳalau Dabuŋ, lu awhê naŋ oc nem Anötö ndê Domba, naŋ sêscôm bu, “Mweŋ!” Ma am asa naŋ ɳgô yom dindec, naŋ sôm, “Mweŋ!” Am asa naŋ bu yô am, naŋ mweŋ, ma nôm Bu Taŋli-ŋga naŋ am oc kôc sa ɳambwa, ɳaɔli mba. **18** Tigeŋ aö wapuc yom hoŋ naŋ Anötö hoc asê gwanaŋ yêc buku dindec, naŋ dôŋ. ɳamalac daŋ bu ndic têku yom dindec ɳa iŋ dau ndê yom, dec Anötö oc kêŋ ɳawapac hoŋ naŋ gato ɳayom sip buku dindec, naŋ têŋ iŋ. **19** Ma ɳamalac daŋ bu kôc yom ɳalhô daŋ su yêc yom naŋ Anötö hoc asê gwanaŋ yêc buku dindec, dec Anötö oc seŋ iŋ su bocdinaj, ma iŋ oc so gêŋ ɳayham-ɳayham naŋ buku dindec tôc asê. Iŋ oc wêkaiŋ ndê mala yêc malac dabuŋ dom, ma neŋ ɳandô yêc A Taŋli-ŋga dom.

20 Iŋ naŋ hoc yom ɳandô asê pi gêŋ hoŋ dindec, naŋ sôm, “Yomandô! Kêpiŋ su aö oc

wambu waloc."

Yomandô! Mweŋ Pômdau Yisu!

²¹ Pômdau Yisu ndê mwasiŋ ndi têŋ Anötö
ndê lau hoŋ. Yomandô!

**Anötö ndê Yom Léñsêm Wakuc
Bugawac: Anötö ndê Yom Léñsêm Wakuc New
Testament**

copyright © 2013 Lutheran Bible Translators Australia

Language: Bugawac

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-11-11

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Sep 2022 from source
files dated 17 May 2022

1dcc5a6c-3c1e-54e8-aa77-af18a3782048